

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

Завідувач кафедри

_____ **Ольга ГУБАРИК**
« ____ » _____ **2025 р.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: Організація та функціонування системи економічної безпеки
в аграрному підприємстві

Освітньо-професійна програма
«Управління фінансово-економічною безпекою»
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Здобувачка

_____ **Каріна АНІСОВЕЦЬ**

Науковий керівник,

к. е. н., доцент
науковий ступінь, посада

_____ **Ольга ГУБАРИК**

Дніпро – 2025

ДНПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**Факультет** обліку та фінансів**Кафедра** обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою**ОПП** «Управління фінансово-економічною безпекою»**Спеціальність** «Менеджмент»**Рівень вищої освіти:** другий (магістерський)**ЗАТВЕРДЖУЮ****В.о. зав. кафедри** _____ **Ольга ГУБАРИК**

« ____ » _____ 2025 р.

ЗАВДАННЯ**на кваліфікаційну роботу здобувачу вищої освіти другого
(магістерського) рівня****Анісовець Каріні Анатоліївні**

1. **Тема кваліфікаційної роботи** Організація та функціонування системи економічної безпеки в аграрному підприємстві

Науковий керівник: Губарик Ольга Миколаївна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ДДАЕУ від _____ № _____.

2. **Термін подання здобувачем роботи:**– 10 грудня 2025 року.

3. **Вихідні дані до роботи:** Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, статистичні матеріали щодо економічних показників діяльності підприємств сільського господарства України, управлінська та фінансова звітність ТОВ «Агроцентр К», внутрішні документи підприємства з економічної безпеки.

4. **Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** Теоретичні основи організації обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю на підприємстві. Стан обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю на підприємстві. Напрями вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю. Висновки.

5. **Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)**

Підходи до визначення сутності поняття економічної безпеки підприємства. Функціональні складові економічної безпеки підприємства. Наукові погляди на визначення економічної безпеки в рамках системного підходу. Особливості розвитку зовнішніх змін продукції для вітчизняних агровиробників. Рівні економічної безпеки затверджених Міністерством економічного розвитку і торгівлі України.

6. Консультація розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

4. Дата видачі завдання _____ 06 травня 2025 р. _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні основи організації обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю на підприємстві	06.05.2025 р- 13.06.2025р	Виконано
2	Стан обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю на підприємстві.	16.06.2025р- 25.07.2025 р	Виконано
3	Напрями вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю	28.07.2025 р- 05.09.2025 р	Виконано
4	Висновки і пропозиції	08.09.2025 р- 17.10.2025 р	Виконано
5	Оформлення кваліфікаційної роботи	20.10.2025 р- 10.12.2025 р	Виконано

Здобувачка _____ Каріна АНІСОВЕЦЬ
(підпис) (власне ім'я, прізвище)

Керівник роботи _____ Ольга ГУБАРИК
(підпис) (власне ім'я, прізвище)

РЕФЕРАТ

Тема: Організація та функціонування системи економічної безпеки в аграрному підприємстві

Кваліфікаційна робота: 76 ст. основного тексту, 16 рис., 10 табл., 3 додатків, 57 літературних джерела.

Об'єкт дослідження – процеси організації та функціонування системи економічної безпеки сільськогосподарського підприємства ТОВ «Агроцентр К».

Предмет дослідження – узагальнення теоретичних та практичних підходів до вдосконалення системи заходів економічної безпеки аграрних суб'єктів.

Мета роботи – дослідити організацію та діяльність ладу вигідної безпеки аграрних підприємств.

Методи дослідження містять систему загальнонаукових та спеціальних емпіричних і теоретичних підходів. Також використовувалися такі методи, як діалектичний метод пізнання, наукової абстракції, логічного та історичного дослідження, спостереження, опис, порівняння, стратегічного, економіко-статистичного та структурного аналізу, прогнозування, узагальнення та ін.

Вивчено і узагальнено теоретичні основи організації та фінансування системи економічної безпеки аграрного підприємства.

Досліджено фінансово-економічний стан ТОВ «Агроцентр К» в динаміці щодо заходів забезпечення роботи системи економічної безпеки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

РІВЕНЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ, СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА, ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ПРИБУТОК, ВИРУЧКА, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ, АКТИВИ

ABSTRACT

The qualification paper is devoted to the education of theoretic. Procedural then applied features of group then operative of the financial safety scheme of agricultural initiatives. The drive of the research is to ward validate the conceptual basics then grow applied references aimed at improving the financial safety scheme of agricultural initiatives in modern conditions.

The work examines the essence, structure and functions of the financial safety scheme, by way of well as the main threats and factors that influence its level. Based on the financial indicators of LLC “Agrocenter K”, a comprehensive analysis of the enterprise’s financial and economic security was conducted, Methods of diagnosing bankruptcy risk were applied, including Altman’s, Springate and Tereshchenko models, which revealed a tendency towards improving financial stability but the persistence of certain risks of loss of solvency.

Forecast calculations of key indicators for 2025-2026 demonstrated the possibility of further strengthening the economic security system through optimization of liquidity, improvement of profitability and effective management of financial resources.

The main directions for enhancing the economic security of agricultural enterprises include: improvement of internal control mechanisms, diversification of income sources, development of risk management strategies and the introduction of analytical monitoring tools.

The obtained results were tested during participation in scientific and practical conferences and published in theses and a collective monograph.

KEY WORDS

ECONOMIC SECURITY, AGRICULTURAL ENTERPRISE, FINANCIAL STABILITY, RISK MANAGEMENT, ALTMAN MODEL, SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	3
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.1. Сутність, види та значення економічної безпеки аграрних підприємств	10
1.2. Сучасні підходи до організації економічної безпеки аграрних підприємств	15
1.3. Інструментарій економічного аналізу функціонування економічної безпеки підприємств сільськогосподарської галузі	21
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»	29
2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Агроцентр К»	29
2.2. Система організації економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»	34
2.3. Оцінка ефективності функціонування економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»	39
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»	46
3.1. Заходи вдосконалення організації економічної складової безпеки ТОВ «Агроцентр К»	46
3.2. Прогнозні показники функціонування економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»	50
Висновки до розділу 3	60
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні умови функціонування підприємства аграрного сектору України характеризуються високим рівнем нестабільності бізнес-середовища, підвищеної конкуренції, посилення впливу фінансових ризиків, логістичних обмежень. Додатковими викликами виступають наслідки повномасштабної війни, зменшення посівних площ, порушення ланцюгів постачання, зростання витрат і зниження інвестиційної активності. Це зумовлює необхідність пошуку ефективних інструментів забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

ТОВ «Агроцентр К», як представник аграрної галузі, функціонує в умовах підвищених ризиків: коливань попиту та цін, сезонності виробництва, ресурсних обмежень, загроз втрати фінансової стійкості та рентабельності. Це обумовлює необхідність ґрунтованого аналізу його фінансово-економічного стану, виявлення загроз та формування ефективності стратегії управління безпекою. Недостатня розробленість теоретико-методичних засад забезпечення фінансово-економічної безпеки аграрного підприємства та потреба у формуванні практичних рекомендацій визначають наукову проблему, що потребує вирішення.

Таким чином, тема дослідження є актуальною та важливою для підвищення ефективності стратегічного управління підприємствами аграрного сектору в сучасних умовах економічної нестабільності.

Мета та завдання дослідження. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці напрямів удосконалення стратегічного управління фінансово-економічною безпекою ТОВ «Агроцентр К» на основі комплексного аналізу його діяльності.

Для досягнення мети визначено такі завдання:

- уточнено сутність, структуру та значення економічної безпеки аграрного підприємства;

- систематизовано сучасні підходи до організації економічної безпеки та визначено найбільш ефективні для аграрної галузі;
- визначено інструментарій економічного аналізу, релевантний для комплексної оцінки рівня економічної безпеки підприємства;
- проаналізовано фінансово-економічний стан ТОВ «Агроцентр К» та виявлено ключові фактори, що впливають на його стійкість;
- охарактеризовано діючу систему організації економічної безпеки підприємства та встановлено її недоліки;
- оцінено ефективність функціонування системи економічної безпеки та виявлено внутрішні дисбаланси і критичні ризики;
- обґрунтовано напрями вдосконалення системи економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»;
- розроблено прогностичні показники майбутнього рівня економічної безпеки за умови впровадження рекомендованих заходів

Об'єктом дослідження є хід стратегічного правління фінансово-економічною безпекою виробництва.

Предметом дослідження є теоретичні, витримані та практичні засади й знаряддя забезпечення фінансово-економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К».

Методи дослідження. У роботі застосовано методи економічного аналізу, порівняння, систематизація, статистичного та графічного аналізу, моделювання, оцінки ризиків, розрахунку фінансових та індикаторів економічної безпеки.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні та розробленні теоретико-методичних і практичних положень стосовно покращання ладу вигідної безпеки аграрного підприємства в сучасних умовах господарювання зокрема:

удосконалено:

- витриманий підхід до оцінювання ступеня економічної безпеки аграрного підприємства, який, на відміну від існуючих, передбачає включення галузево-специфічних індикаторів (сезонності виробництва,

структури біологічних активів, рівня державної підтримки та логістичних ризиків), що дозволяє підвищити точність діагностики стану безпеки;

- механізм організації системи економічної безпеки підприємства, що доповнений інструментами аналогічного моніторингу фінансових ризиків та оперативного реагування на загрози, характерні саме для аграрного сектору (кліматичні, цінові, ресурсні та військові ризики);

- підхід до використання моделей прогнозування банкрутства, який адаптовано до специфіки діяльності ТОВ «Агроцентр К» шляхом коригування контрольних порогів моделей Альтмана, Спрінгейта та Терещенка з урахуванням сезонних коливань і особливостей структури витрат підприємства

дістало подальшого розвитку:

- теоретичне трактування сутності економічної безпеки аграрного підприємства, яке уточнено через визначення її як здатності забезпечувати фінансову стійкість та конкурентоспроможність в умовах нестабільного зовнішнього середовища та високої залежності від природно-кліматичних, логістичних і воєнних факторів;

- структурно-функціональна модель системи економічної безпеки, яку розширено за рахунок деталізації взаємозв'язку між фінансовою, виробничою, інвестиційно-інноваційною та логістичною складовими з позиції їх впливу на довгострокову ефективність діяльності підприємства;

- методика аналітичного оцінювання ефективності функціонування економічної безпеки, доповнена використанням інтегрального показника з урахуванням фінансових, виробничих та ризикових характеристик, що дає змогу здійснювати багатовимірну оцінку стану безпеки та виявляти приховані загрози

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації дослідження були представлені та обговорені на наукових заходах: на студентській науково-практичній конференції ДДАЕУ (м. Дніпро, березень 2025 р), а також у

матеріалах III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» (м. Дніпро, жовтень 2025 р). За результатами дослідження підготовлено тези доповідей, які опубліковано в збірниках матеріалів вказаних конференцій. Крім того, положення роботи частково покладено в основу наукової статті.

Публікації. Окремі результати кваліфікаційного дослідження опубліковано у 2 наукових працях, зокрема: 1 науковій статті у співавторстві, опублікованій у фаховому Інтернет-виданні, а також 2 тезі, підготовленій одноосібно та опублікованій у збірнику матеріалів науково-практичної конференції.

Структура і обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох основних розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок комп'ютерного тексту, робота містить 10 таблиць і 16 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність, види та значення економічної безпеки аграрних підприємств

Процес інтеграції України у глобальний економічний простір супроводжується необхідністю оновлення та адаптація сучасної фінансово-економічної системи. Це, у свою чергу висуває нові вимоги до розвитку ключових галузей, з-поміж яких особливу роль відіграє аграрний сектор. Сучасні тенденції міжнародного співробітництва та поступове стирання традиційних географічних меж формують потребу переходу на нові моделі взаємодії суб'єкта ринку та механізмів конкуренції.

Події 2020 року суттєво змінили умови функціонування аграрної галузі. Українські підприємства були вимушені активніше виходити на світові ринки та ринок ЄС, шукаючи нові логістичні маршрути та канали збуту. Водночас значна частина сільськогосподарських угідь близько третини стала потенційно непридатною для використання внаслідок мінування та хімічного забруднення. У перспективі це може призвести до вимушеного переміщення частини аграрного виробництва за кордон. За даними Державної екологічної інспекції лише у 2022 році збитки від забруднення земель перевищили 845 млрд грн [36].

Подальший розвиток теоретичних засад економічної безпеки значною мірою ґрунтується на працях А. Сміта, А. Маршалла, В. Ойкена та Д. Норта. У їх дослідженнях проаналізовано природу суперечностей між інтересами економічних суб'єктів і визначено ризики, що виникають у процесі господарської діяльності. Науковці також запропонували підходи до забезпечення економічної рівноваги та підтримання стабільного розвитку [21, с. 19].

У сучасному науковому дискурсі дослідження фінансової безпеки

підприємства ґрунтується на визначенні та захисті його стратегічних економічних інтересів. Погляди науковців варіюються від вузького трактування поняття економічної безпеки як системи захисту інформації до ширшого ресурсно-функціонального підходу. У межах останнього економічна безпека розглядається як здатність підприємства максимально ефективно використовувати всі наявні ресурси та протидіяти загрозам.

Є далекі критерії визначення економічної безпеки підприємства: функціональні, статичні та ресурсні (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Підходи до визначення змісту ідеології економічної безпеки підприємства

Джерело: складено на основі [19, с. 156]

У міжнародній економічній літературі економічну безпеку зазвичай характеризують як макроекономічну категорію, що відображає стійкість держави та її здатність протидіяти загрозам. На рівні підприємства її трактують ширше, як певний стан забезпеченості ресурсами, необхідними для досягнення стратегічних цілей та задоволення потреб зацікавлених сторін, як функцію, пов'язану з ефективним використанням ресурсного

потенціалу, або як властивість підприємства зберігати прибутковість і стабільність у мінливих умовах господарювання.

Потапюк І. визначає систему економічної безпеки як комплекс взаємопов'язаних організаційно-правових заходів, що реалізуються спеціальними службами та структурними підрозділами підприємства. Їхня мета полягає у захисті критично важливих інтересів особи, підприємства й держави від протиправних дій фізичних чи юридичних осіб, здатних спричинити суттєві економічні втрати та загрожувати майбутньому розвитку [29, с. 132].

За визначенням Омельчука С., економічна безпека підприємства включає кілька ключових характеристик: захист від економічних правопорушень, стійкість до зовнішніх і внутрішніх загроз, а також здатність підприємства ефективно використовувати власні ресурси та потенціал для забезпечення стабільної діяльності [33, с. 207].

Тютюник Ю. наголошує, що економічна безпека регіону має багатовимірну внутрішню структуру, у межах якої вирізняють три основні складові: економічну незалежність, стабільність і надійність функціонування, а також здатність до саморозвитку й подальшого зростання [48, с. 9].

Круглов О. підкреслює, що система економічної безпеки підприємницьких структур охоплює комплекс адміністративних, організаційно-правових та фінансово-економічних заходів. Ці механізми реалізуються відповідними органами та підрозділами підприємства з метою захисту його інтересів від реальних чи потенційних носіїв загроз, здатних спричинити значні економічні збитки або дестабілізувати реалізацію як тактичних, так і стратегічних цілей. [52, с. 105].

Особливості діяльності українських продуцентів аграрної продукції пов'язані в т. ч. з:

- інтеграцією з протилежними навчаннями ота ділянками народного економіки;

- введенням модерних дійових статистично-економічних методів розвідок;
- апробацією закордонних методик правління комплексом маркетингу;
- акцентом ізольованих спеціалізованих арен агрономічної арени у профільні навпрост збуту продукції адекватно до діл держав ота їх вигідного здібності піднесення в далекому.

Відповідно, формування системи економічної безпеки для підприємств аграрного сектору має власну специфіку, оскільки функціонування галузі залежить від природно-кліматичних умов, сезонності виробництва, структури земельних ресурсів, логістичних обмежень та нестабільності зовнішніх ринків. Тому комплекс заходів економічної безпеки в аграрній сфері потребує врахування саме цих особливостей.

Управління рівнем фінансово-економічної безпеки підприємства доцільно здійснювати не лише з позиції аналізу асортименту чи структури збуту, а й у контексті оцінки обсягів закупівлі сировини, результативності її переробки, витрат на зберігання, втрат у процесі логістики та ефективності ланцюга постачання загалом (рис. 1.2). Такий підхід дає можливість оцінити реальні ризики й сформувати більш точну стратегію захисту економічних інтересів підприємства.

Зовнішні ринки аграрної продукції характеризуються низькою гнучкістю, однак Україна зберігає потенціал залишитися одним з ключових їхніх учасників і в найближчі роки. Прогнозні оцінки свідчать, що до 2030 року, навіть за песимістичного сценарію розвитку світові економіки, держава має всі шанси утримувати провідні позиції на глобальному ринку.

У структурі сільського господарства провідне місце займають рослинництво, тваринництво та пов'язана з ними проміжна галузь кормо виробництва. Саме рослинництво та кормові культури формують основне навантаження на земельний фонд: на їх частку припадає близько 90% орних земель України, з яких майже третина використовується для вирощування кормових культур.

Рис. 1.2 Функціональні статура вигідної безпеки підприємства

Джерело: [51, с. 74]

За останні роки обсяги експорту продукції агропромислового комплексу істотно перевищують показники експорту металургійної галузі. Хоча впродовж тривалого часу ці два сектори забезпечували Україну приблизно однаковими обсягами валютних надходжень, сьогодні аграрний сектор демонструє значно вищу експорту активність.

У 2023 році найбільші доходи українським експортерам принесла реалізація зернових культур- кукурудзи, пшениці, ячменю, гречки,

Основні причини ота передумови виникнення наявних питань економічною безпекою українських підприємств:

- формування мішеней без виразистих дочасних ота предметних кордонів при неприсутності узгодженості черинь мішеней;
- неприсутність дійового топ-менеджменту з причини буття на керівних місцях «власний» штатів замість професіоналістів;
- малий прикладний інструментарій правління складовими стратегій;
- незбіг присутність ота застосовуваних ресурсів місії братії;

- безнадійний дія форс-мажорів в державі: пандемія, війна, випадкова переміна установи ота ін. на діяльність ділового кола;

- недосконалість ладів планування ота звершення вирішальних знаків підприємництва.

Забезпечення економічної безпеки підприємства спрямоване на досягнення високої ефективності та стабільності його діяльності, а також на створення передумов для подальшого розвитку. Це стає можливим завдяки своєчасному виявленню та нейтралізації ризиків і загроз, що виникають під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів. Економічна безпека при цьому розглядається як динамічна характеристика, яка постійно змінюється залежно від інтенсивності впливу таких факторів [16, с. 51].

У наукових дослідженнях відсутній єдиний підхід до трактування цього поняття, адже підприємства функціонують у різних умовах і стикаються з різними видами ризиків. Сучасний суб'єкт господарювання працює в середовищі жорсткої конкуренції, під впливом політичних, інвестиційних, валютних, технологічних та інших чинників невизначеності.

1.2. Сучасні підходи до організації економічної безпеки аграрних підприємств

Поступове зростання кількості ризиків і загроз у зовнішньому середовищі функціонування сучасних економічних систем як на мікро-, так і на макрорівні зумовлює потребу в трансформації підходів до управління їхньою фінансово-економічною безпекою. Ускладнення умов господарювання, поява нових факторів нестабільності та непередбачуваності вимагають більш комплексних, гнучких і адаптивних механізмів захисту.

Основними функціональними економічної безпеки є такі:

- забезпечення висотної фінансової ефективності діяльності, фінансової стабільності та волі виробництва;

- забезпечення технологічної волі ота звершення висотної конкурентоспроможності зати́м чи зати́м суб'єкта господарювання;
- звершення висотної ефективності менеджменту, найкращої ота дійової організаційної будови правління виробництвом;
- високоякісна правова захищеність всіх планів практики виробництва;
- забезпечення відборони інформаційного поля, торгової підспідка навіть звершення необвідного ватерпаса інформаційного забезпечення діяльності усіх підрозділів виробництва ота відділків будови;
- дійова будова безпеки колективу виробництва, його багатства ота майна, а надто торгових зацікавлень.

Забезпечення економічної безпеки, як на рівні держави, так і на рівні підприємства чи окремої особи потребує системного підходу. Це пояснюється тим, що економічна безпека є багатокомпонентним поняттям, яке включає широкий спектр функцій, механізмів та інструментів управління. Розуміння сутності фінансово-економічної безпеки на макро- та макрорівнях має свої відмінності, оскільки кожен рівень характеризується специфічними умовами, загрозами та особливостями функціонування, що повинно враховуватися у відповідних теоретичних і прикладних визначеннях.

У таблиці 1.1 типізовано атрибута наявних заходеньки до враження ества ладу фінансово-економічної безпеки.

Подане визначення можна розглядати як своєрідну базову модель або модель основного забезпечення, яка використовується для пояснення сутності системи фінансово-економічної безпеки у сфері безпеки загалом [46, с. 210].

Таблиця 1.1

Наукові думки на формула вигідної безпеки в межах системного підходу

Підхід	Для осіб господарство (мікрорівень)	Для землі (макрорівень)
Безпека як домовленість	неприсутності загроз	
	присутності достатніх корпоративних ресурсів	присутності достатніх ресурсів для діл національного господарства
	звершення вигідної цілі виготовлення	втіха вигідних й фінансових діл підприємництва та громади
	відборони від небезпек, гроз небезпек та їх від'ємного впаду	
Безпека як шанс для	противенства небезпекам, грозам, небезпекам	
	отримання конкурентних плюсів на ринку	підняття ступеня вигідної волі
	підняття інвестиційної привабливості	
	виготовлення домовленостей для фінансово-економічного піднесення	
Безпека як атрибут, здібність до	стабільної та вигідної діяльності	збалансованої вигідної поведінки
	висотного ступеня вигідного піднесення та здібності	дійового поділу національних ресурсів
	контролювання незручних результатів небезпек, гроз й небезпек й здібність їх відшкодувати	
Безпека як домовленість до	фінансової стабільності і волі	фінансово-економічного суверенітету
	другої роботи без ризику банкрутства та винищення	визнання на міжнародній економічній галузі та у всесвітній фінансовій ладу
	здібності втамувати зацікавлення стейкхолдерів	здібності вгасити національні вигідні зацікавлення
	похвальної репутація й іміджа	
Безпека в наслідку	доцільного вживання ресурсів й підприємницьких шансів	
	дійового поєднання знарядь фінансового, кризового та ризик-менеджменту	дійової ладу фінансового моніторингу, пригляду, інспектування, регулювання
	відмови від загрозливої практики	проведення благополучної вигідної та фінансової обходження
	зважання адміністративних вирок	виконання стратегії національної безпеки

Джерело: узагальнено автором

Незважаючи на те, що нормативні документи встановлюють чіткі межі трактування поняття економічної безпеки, не залишаються можливості для його довільного інтерпретування, вітчизняні науковці пропонують власні підходи до деталізації та конкретизації її внутрішньої структури.

Систему економічної безпеки доцільно визначати як сукупність елементів, взаємодія яких між собою та із зовнішнім середовищем формує умови функціонування об'єкта, що забезпечують досягнення цілей його створення та реалізацію фінансово-економічних інтересів стейкхолдерів. Така система має залишатися ефективною незалежно від наявності зовнішніх чи внутрішніх загроз, що можуть негативно впливати на результати діяльності.

На думку Птащенко Л., метою створення та функціонування системи економічної безпеки є своєчасне виявлення та попередження внутрішніх і зовнішніх небезпек та загроз, забезпечення безпеки підприємства й досягнення його корпоративних цілей [40, с. 85]. За умови, що керівництво вчасно ідентифікує ризики та загрози й розробляє комплекс превентивних заходів, система управління фінансово-економічною безпекою може вважатися ефективною. Проте на практиці такі ситуації трапляються доволі рідко, оскільки реальні умови господарювання відзначаються високим рівнем невизначеності.

Атрибута піднесення зверхніх відмін продукції для вітчизняних агро виробників вільно віддати на рис. 1.3.

У 2023 році до трійки найбільших імпортерів сільськогосподарської продукції до Європейського Союзу увійшли Бразилія, Велика Британія та Україна. До десяти лідерів також потрапили США, Китай, Туреччина, Індонезія, Аргентина, Швейцарія [13].

Рис. 1.3. Особливості розвитку зовнішніх змін продукції для вітчизняних агровиробників

Джерело: складено автором

Українське зерно, що постачається в межах гуманітарних програм, надходять до країн, які гостро потребують продовольства: Ефіопії, Сомалі, Нігерії, Кенії, Судану, Ємену, Мозамбіку та інших держав. Для координації цих поставок Україна ініціювала створення Міжнародної координації групи із запобігання голоду, до складу якої увійшли представники урядів, великих компаній та благодійних організацій, здатних впливати на вирішення глобальних продовольчих проблем. За підсумками 2023 року Україна посіла третє місце серед постачальників агропромислової продукції до ЄС [42].

Однією з ключових проблем, спричинених збройною агресією, стало тривале блокування українських чорноморських портів основного маршруту експорту агропромислової продукції. До початку вторгнення через морські порти здійснювалося понад 90% експорту зернових та олійних культур. З метою відновлення роботи цих шляхів Україна, Туреччина та ООН 22 липня 2022 року підписали Ініціативу щодо безпечного транспортування зерна і продовольства з українських портів (так звану зернову угоду). Це дозволило

відновити роботу портів «Одеса», «Чорноморськ» та «Південний». За оцінками Міністерства економіки ці порти здатні обслуговувати до 80 суден на місяць, а за інформацією Міністерства інфраструктури та компанії «УкрАгроКонсалт», обсяги експорту можуть сягати до 5 млн тонн зерна щомісяця [50].

Таким чином, ключовою метою функціонування системи економічної безпеки є створення такого середовища діяльності, як на макро-, так і на макрорівні, яке дозволяє своєчасно визначати ризики та загрози, запобігати їх виникненню або зменшувати їх кількість, а також мінімізувати негативні наслідки тих факторів, усунути вплив яких повністю неможливо.

Вигляду піднесення зверхніх тандит аграрного комплексу України полягає в:

- відміні всесвітніх географічних сегментів ота спеціалізації виробництва;
- реорганізації економіко-політичних тандит збуту ота розширенні переліка держав реципієнтів;
- віднові наявних ресурсів;
- дипломатичних ота вигідних змов між державами ота материками ота зниження ватерпаса всесвітнього тероризму;
- введення модерних технологій стосовно підняття врожайності ота продуктивності гіллю;
- отримання інтернаціонального фінансування ота грантів від країн-партнерів;
- відкриття модерних логістичних галерей.

1.3. Інструментарій економічного аналізу функціонування економічної безпеки підприємств сільськогосподарської галузі

Управління системою економічної безпеки зумовлене потребою комплексно оцінювати результати діяльності підприємства. Зазвичай визначення рівня економічної безпеки передбачає аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання, порівняння отриманих показників із нормативними орієнтирами або даними конкурентних компаній. Додатково враховуються показники продуктивності праці, рівень кадрової стабільності, кількість зафіксованих порушень персоналом та інші критерії, що відображають абсолютний і відносний рівень забезпечення трудовими ресурсами.

Традиційні та спеціалізовані методики оцінювання рівня економічної безпеки спрямовані на визначення ступеня захищеності підприємств, установ чи організацій від потенційного або реального впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, які можуть порушувати цілісність корпоративних ресурсів чи перешкоджати стабільності їх діяльності [1, с. 77].

Процес управління системою економічної безпеки можна охарактеризувати як взаємопов'язаний комплекс дій, що охоплює планування, організацію, координацію та контроль. Його головне завдання досягнення максимального рівня захисту ресурсів підприємства від загроз різного походження. Тому формування набору релевантних індикаторів, які дозволяють оцінити ефективність функціонування системи економічної безпеки, залишається важливим теоретичним і практичним завданням [2, с. 19].

Економічна ефективність проявляється у прирості прибутку, зниженні витрат, підвищенні якості продукції та інших позитивних змінах у результативності діяльності.

Соціальна ефективність відображає отриманий соціальний результат підвищення задоволеності працівників роботою, покращення умов праці,

поліпшення психологічного та фізичного стану колективу. Для компаній вона може проявлятися також у зростанні добробуту споживачів їхніх послуг.

У теорії управління вважається, що оцінка ефективності має ґрунтуватися на використанні множини показників, що характеризують різні операційні підсистеми організації. При формуванні інтегрованої системи економічної безпеки фінансової установи зазвичай виділяють такі ключові підсистеми: фінансову, інтелектуально-кадрову, техніко-технологічну, матеріально-фізичну, правову, інформаційно-аналітичну [5, с. 78].

Найпоширенішими в правлінні значяться отакі знаки, що поважають його ефективність:

- вигідні - виторг, рентабельність;
- інтегральні – продуктивність діла, ефективність ладу правління.

Водночас наявних показників недостатньо для комплексної оцінки результативності управління всією багаторівневою та складною системою економічної безпеки підприємства. У більшості випадків аналіз ефективності зводять до обчислення окремих коефіцієнтів, що демонструють виконання планових показників та рівень витрат за певний період. Для цього використовують набір натуральних чи відносних індикаторів, які характеризують поточний стан окремих підсистем економічної безпеки, а також здійснюють порівняння фактичних значень із установленими цільовими орієнтирами.

У класичній управлінській теорії виокремлюють чотири ключові функції управління: планування, організацію, координацію та моніторинг. Відповідно, оцінювання ефективності управління має здійснювати диференційовано за кожним із цих напрямів окремо.

Зокрема, ефективність процесу планування має продемонструвати, наскільки реалістичними та досяжними є плани підприємства щодо захисту його власних та залучених ресурсів.

Аналіз роботи системи економічної безпеки в цілому дозволяє визначити, наскільки раціонально побудована її організаційна структура та чи забезпечує вона відповідний рівень захищеності. У сучасних наукових дослідженнях оцінювання економічної безпеки фактично розглядається як оцінювання системності, узгодженості та ефективності її внутрішньої організації.

Результативність координаційних процесів може бути визначена шляхом співставлення фактичних результатів функціонування фінансової, кадрової, інформаційної та інших підсистем економічної безпеки підприємства, що дає змогу оцінити їх узгодженість і взаємодію в межах механізму.

Наступний перелік показників дозволяє надати загальну оцінку ефективності системи економічної безпеки підприємств:

- співвідношення погаси діла колективу, задіяного в ладу вигідної безпеки, до очікуваного розміру втрат, котрий можна відсторонити дорогою мінімізації увіллюся настрахай на результат діяльності;
- зіставлення ROI з опорним вагою (біля нього братиметься знак вигідності минувшості року, коли-небудь братія орудувала без ладу вигідної безпеки);
- година межи зустріччю вирок про закон істинних виробляй у ладу вигідної безпеки та їх властивим виконуванням;
- кількість оновлень документації, що вбезпечує діяльність ладу безпеки (теорія вигідної безпеки, стратегія вигідної безпеки тощо);
- плинність, (штатів, котрий орудують у арені вигідної безпеки);
- співвідношення душ, задіяних у ладу вигідної безпеки, до валової чисельності робітників визнач;
- безвідносний розмір втрат на діяльність ладу вигідної безпеки (оцінений у переміщенню або більш-менш з іншими фінансовими установами);

- для велетенських компаній - кількість звернень від відділів ота агентств до відділу економічної безпеки (у переміщенню);
- коефіцієнт вживання професіоналів у арені вигідної безпеки.

Безперечно, запропонований перелік не буваю всебічним навіть буваю тільки мораллю.

У витриманих моралях стосовно виплати економічної безпеки України, затверджених Міністерством вигідного піднесення навіть крамарства України 29.10.2013 р. [31], пропонується виокремити шість ватерпасів вигідної безпеки (рис. 1.4).

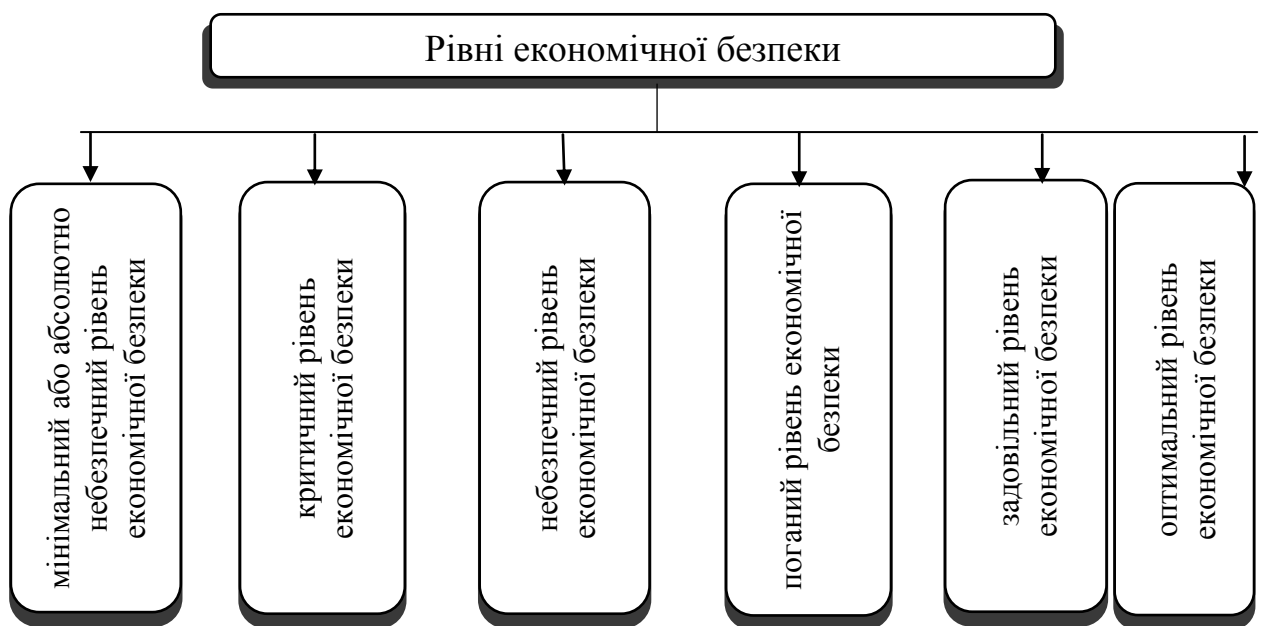

Рис. 1.4. Рівні економічної безпеки затверджених Міністерством вигідного розвитку навіть крамарства України

Для оцінювання результативності системи управління економічною безпекою можна застосувати запропоновану раніше якісну шкалу. Проте її практична придатність є обмеженою. Зокрема, використання шести рівнів оцінювання створює надмірну деталізацію, ускладнює інтерпретацію результатів та потребує додаткових пояснень щодо того, що саме характеризує кожен рівень ефективності.

З огляду на це доцільно спростити підхід і застосувати більш компактну та зрозумілу чотирирівненву шкалу, яка дає можливість

однозначно визначити якість управління системою економічної безпеки. Така шкала передбачає поділ результатів оцінювання на чотири категорії: критичний, незадовільний, задовільний та оптимальний рівні ефективності.

Нижче в таблиці 1.2 подано послідовність порядку оцінки ефективності управління ладом вигідної безпеки підприємств.

Таблиця 1.2

Послідовність порядку оцінки ефективності управління системою економічної безпеки підприємств

Етапи	Призначення/процес	Основні показники
1	Визначення списку осіб, які будуть проводити оцінку. Це має бути особа, яка не входить до списку відповідальних за економічну безпеку. Необхідно забезпечити аналітиків методичними та інформаційними матеріалами, оскільки вони повинні будуть керувати ними в процесі оцінки та визначати, у якій формі подати звіт із результатами	Загальні економічні показники та динаміка фінансових результатів і вартості майна (баланс)
2	Відповідальні за оцінку мають здійснити розрахунок показників ефективності управління системою економічної безпеки підприємств. Для цього їм слід надати доступ до різних функціональних підрозділів установ, а також отримати повноваження отримувати всі дані та інформацію, необхідні для процедур оцінки.	Показники рентабельності
3	За допомогою експертного методу проходить аналітична обробка та систематизацію кількісних та якісних показників, а за шкалою ефективності управління системою економічної безпеки визначається її рівень, який досягнутий завдяки реалізації заходів із забезпечення економічної безпеки	Відносні показники витрачання ресурсів та отримання доходу (факторний аналіз та ін.) за галузевими ознаками (врожайність тощо)
4	Формується звіт про рівень ефективності управління системою економічної безпеки. Він служить для виявлення власникам і вищому керівництву компанії, а також особам, відповідальним за її економічну безпеку, стану ефективності системи управління економічною безпекою. Звіт має супроводжуватися пропозиціями щодо покращення значення аналізованих показників та розрахунку їх прогнозних значень за умови вжиття запропонованих заходів.	Аналітичні та відносні (нормовані) показники згідно бази даних та масиву інформації підприємства

Джерело: складено за [35, с. 76]

Розвідка витриманих заходеньки до вартості ефективності управління ладом вигідної безпеки підприємств дозволило зробити наступні висновки.

1. Розбір звичних практик вартості ефективності відмінних ладів навіть ходів правління вплив, що на модерний днина неприсутні вичерпні наукові заходеньки до вимірювання ефективності правління ладом вигідної безпеки для відмінних підметів господарство, в затим номері фінансових арбітрів.

2. Вартість ефективності правління ладом вигідної безпеки виробництв зобов'язана бути в отакому побуту:

- дефініція переліченні персон, котрий буватимуть водити вартість;
- виконання виплати знаків ефективності правління ладом вигідної безпеки виробництв;
- аналітичну обробку ота класифікацію чисельних навіть високоякісних знаків, а біля шкалою ефективності правління ладом вигідної безпеки дефініція її ступеня;
- формування звіту про ступінь ефективності правління ладом вигідної безпеки.

Для підвищення результативності управління системою економічної безпеки установ необхідно впроваджувати сучасні підходи, які охоплюють нові принципи, методи тв. Інструменти. Важливе значення при цьому мають нормативно-правова база та рівень науково-технічного розвитку держави, адже саме вони формують умови для ефективного функціонування систем безпеки.

Серед поширених у науковій практиці методів оцінювання економічної безпеки виділяють коефіцієнтні підходи, інтегральні оцінки та моделі прогнозування ймовірності банкрутства, зокрема моделі Альтмана, Терещенка та Спрінгейта. Проте аналіз їх застосування свідчить, що ці методики не враховують специфічних особливостей аграрного виробництва.

Висновок до розділу 1

1. Встановлено, що економічна безпека підприємства є комплексною економічною категорією, яка характеризує здатність суб'єкта господарювання забезпечувати стабільність, конкурентоспроможність та розвиток за умов впливу зверхніх навіть нутряних настрахай. Лад вигідної безпеки підприємства включає сукупність організаційних, фінансових, правових та інформаційно-аналітичних механізмів, спрямованих на своєчасне виявлення, попередження та нейтралізацію загроз економічним інтересам підприємства. Для аграрних підприємств ця система має специфічні риси, обумовлені сезонністю виробництва, високою залежністю від природно-кліматичних умов, коливань цін на продукцію та ресурсів, а також впливом державної аграрної політики.

2. Визначено, що система економічної безпеки підприємства складається з взаємопов'язаних підсистем: фінансової, виробничої, кадрової, інвестиційно-інноваційної, техніко-технологічної, екологічної, інформаційної та правової. Кожна з них виконує власні функції, але разом формують єдиний комплекс захисту економічних інтересів підприємства. основними принципами функціонування системи є: системність, превентивність, гнучкість, адаптивність до змін зовнішнього середовища, комплексність застосування заходів, а також баланс між ефективністю та витратами на забезпечення безпеки. Організаційна структура управління економічною безпекою передбачає створення відповідних служб або визначення посадових осіб, відповідальних за моніторинг фінансових показників, контроль ризиків, збереження активів та інформаційних ресурсів. Встановлено, що ефективність системи економічної безпеки безпосередньо залежить від якості управлінських рішень рівня корпоративної культури та інформаційної відкритості підприємства.

3. Проаналізовано основні методичні підходи до кількісної та якісної оцінки рівня економічної безпеки, серед яких: індикаторний метод,

інтегральна оцінка, методи рейтингового аналізу, експертного оцінювання та моделі прогнозування банкрутства (Альтмана, Спрінгейта, Терещенка тощо). З'ясовано, що інтегральний підхід дозволяє комплексно оцінити економічну безпеку підприємства на основі узагальненого показника, який враховує фінансові, виробничі, соціальні та управлінські аспекти. Використання моделей прогнозування неплатоспроможності є ефективним інструментом для раннього виявлення фінансових ризиків і визначення тенденцій зміни рівня економічної безпеки.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»

2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Агроцентр К»

Сільськогосподарський комплекс України буваю однією з найважливіших ланок вигідних ладів більшості держав всесвіту з ринковою господарством [39]. До 2022 р Україна вивозила над 15% всесвітнього вивозу кукурудзи, 10% пшениці, 15-20% ячменю, над 50% соняшникової масла. Вагомий внесок в розвиток агрономічної галузі мають багато підприємств, серед яких на Дніпропетровщині провідне місце посідає ТОВ «Агроцентр».

ТОВ «Агроцентр К» створено з ціллю отримання доходу за юридичною адресою Україна, Дніпропетровська обл., м. Дніпро вул. МІЛЬМАНА, буд. 9.

Дата реєстрації: 27.03.2001 р.

Повне найменування юридичної особи АГРАРНО ВИРОБНИЧЕ ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТОВ «Агроцентр К» [10].

Скорочена назва - ТОВ «Агроцентр К».

Назва англійською: AGRICULTURAL MANUFACTURING AGROCENTRE K

Код ЄДРПОУ: 31371742

Вирішальний різновид роботи:

01.11 Культивування зернових цивілізацій (крім рису), бобових цивілізацій навіть зерно олійних вирощування.

Протилежні:

01.19 Вирощування інших однорічних і дворічних культур.

01.45 Вирощування овець навіть кіз.

01.46 Вирощування свиней [10].

Мірка статутного капіталу - 11 800,00 грн.

Вирішальні вигідні знаки практики ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024

рр. розібрати біля показниками у додатку А

Вбачаючи на зменшення чисельності колективу ТОВ «Агроцентр К» на 3% (на 17 персон) в 2022-2024 рр. ота зниження акуратного доходу на 63 млн. грн. (на 65 %), громада дістала падіння знакам акуратного доходу на одну ординарну людину на 137 тис. грн. (до 77 тис. грн. за 2024 р.). Натомість підняття виторгу біля сей етап на 96 млн. грн. (на 3%), у т.ч. на 19 млн. грн. за лічба модерних бачив продукції, допустило збільшитися її сум на одного робітника на 260 тис. грн. (до 1,2 млн. грн. в 2024 р.). Підняття осередкового ватерпаса заробітної на виробництві впродовж 2022-2024 рр. було 11% - до 17,4 тис. грн. в 2024 р., а валової сума втрат на плату діла – на 6% (на 5,8 млн. грн.). Оновлення вирішальних зразків виробництва на 10% (на 32 млн. грн.) в 2022-2024 рр. благословило вдосконалити фондвіддачу на 9% (до 1,61 од. в 2024 р.), а фондоозброєність – на 14% (до 805 тис. грн. в 2024 р.). Вбачимо падіння рентабельності активів на 10% в 2022-2024 рр. (до 4,6% за 2024 р.), вбачаючи на зріст оцінки пожитку на 67 млн. (на 10%).

Описати переміщення фінансових наслідків ТОВ «Агроцентр К» вільно за підтримкою табл. 2.1

Загальна сума чистого фінансового результату ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр. зросла на 46702 тис. грн. (на 359%), тоді як в 2020 р. підприємство отримало збиток у -12978 тис. грн. При цьому виручка збільшилась в 2024 р. від 2020 р. на 242767 тис. грн. (на 74%), а валовий прибуток – на 64178 тис. грн. (на 255%).

ТОВ «Агроцентр К» в 2022-2024 рр. добавило виторг від виконання на 96009 тис. грн. (на 20%), але загальний доробок навіть акуратний доробок змаліли на 69758 тис. грн. (на 43%) і на 63655 тис. грн. (на 65%) адекватно, що говорить на валове зниження ефективності підприємництва: рентабельність практики загуділа на 15% навіть була 5,9% за 2024 р.

Таблиця 2.1

Фінансові наслідки ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр.

Назва рядка	Роки, тис. грн.					Відхилення 2024 р / 2022р	
	2020р	2021р	2022р	2023р	2024р	абсолютне, +/-	відносне, %
Чистий дохід від реалізації продукції	326 156	388 236	472 914	545 226	568923	242767	74,4
Собівартість реалізованої продукції	301 056	320 538	313 878	410 522	479645	178589	59,3
Валовий прибуток	25 100	67 698	159 036	134 704	89 278	64178	255,7
Інші операційні доходи	2 270	5 383	3 511	13 299	10 563	8293	365,3
Адміністративні витрати	23 200	29 549	29 855	30 616	32 784	9584	41,3
Витрати на збут	1 005	3 934	17 778	7 655	8 962	7957	791,7
Інші операційні витрати	2 452	24 124	2 367	2 201	2 178	-274	-11,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	713	15 474	112 547	107 531	55 917	55204	7742,5
Інші фінансові доходи	-	23	2 800	-	-	0	-
Інші доходи	-	80	125	509	348	348	-
Фінансові витрати	13 681	12 534	17 592	25 244	21 673	7992	58,4
Інші витрати	10	210	501	27	172	162	1620,0
Чистий фінансовий результат	-12 978	2 833	97 379	82 769	33 724	46702	359,9

Аналіз основних показників фінансових результатів діяльності ТОВ «Агроцентр К» за 2020 р - 2024 р свідчить про загальну позитивну тенденцію розвитку підприємства, хоча окремі показники демонструють нестійкість, що вказує на наявність фінансових ризиків. Протягом аналізованого періоду підприємство значно наростило обсяги реалізації продукції: чистий дохід від реалізації зріс із 326 156 тис грн. у 2020 р до 68 923 тис грн. у 2024 р., тобто на 242 767 тис грн. (74,4%). Це свідчить про розширення ринків збуту, активізацію виробничої діяльності та підвищення попиту на продукцію.

Водночас собівартість реалізованої продукції також збільшилася - з 301 056 тис грн. до 479 645 тис грн., або на 59,3%, що дещо нижче темпів зростання доходів. Це позитивно вплинуло на валовий прибуток, який у 2024р становить 89 278 тис грн., тоді як у 2022 р він дорівнював 159 036 тис грн. Незважаючи на певне скорочення прибутковості у 2024 р порівняно з

піковим 2022 р., загальна тенденція у порівнянні з базовим 2020 р є позитивною (зростання у 3,6 рази). Операційна діяльність підприємства характеризується поступовим підвищенням ефективності: фінансовий результат від операційної діяльності зріс із 713 тис грн. у 2020 р до 55 917 тис грн у 2024 р., що означає зростання на 55 204 тис грн., або у 77,4 рази. Такий результат свідчить про вдосконалення управління витратами та підвищення продуктивності виробництва.

Значне збільшення інших операційних доходів (у 3,6 рази) підтверджує розширення видів діяльності та диверсифікацію джерел надходжень. Натомість інші операційні витрати зменшилися на 274 тис грн., що також позитивно вплинуло на загальний фінансовий результат.

Переміщення фінансових наслідків ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр. відображена на рис. 2.1.

Наскільки відчутно з показників рис. 2.1, операційні бариши та витрачання, а надто наслідок протилежної практики впродовж 2002-2024 рр. значно вплинули на завершальний доробок, з тим вирішальною мотивом його зростання бувало перевищення пульсів збільшення собівартості виконання (59%) наді виторгом (74%) ТОВ «Агроцентр К».

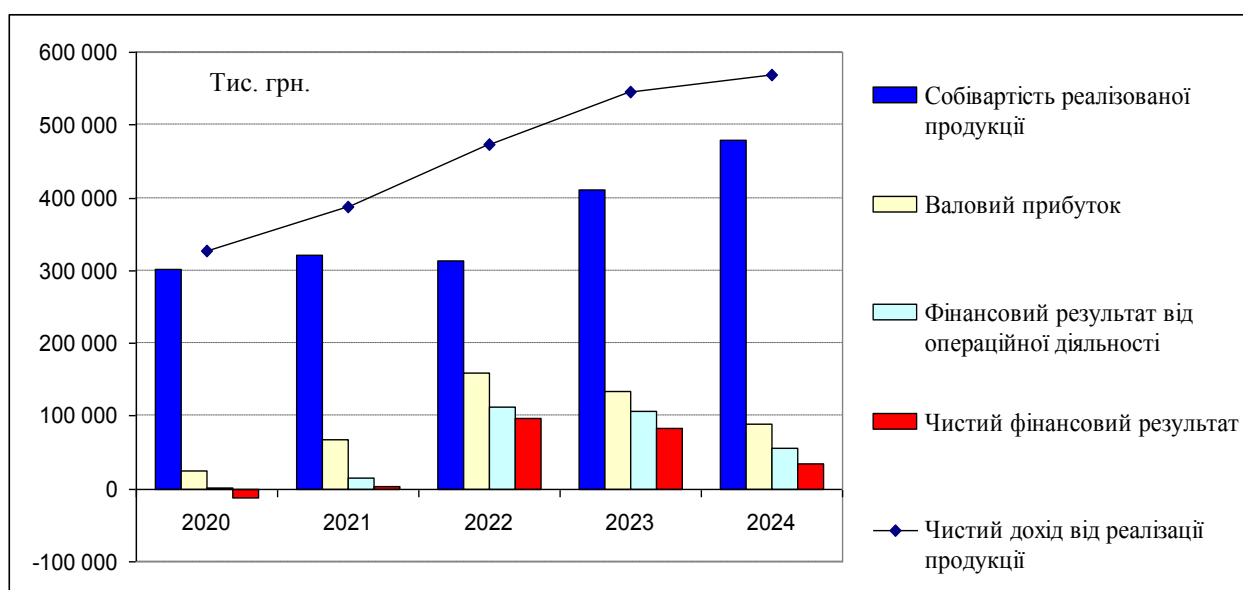

Рис. 2.1. Переміщення фінансових наслідків ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр.

ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр. має негативну динаміку зниження ступеню придатності основних засобів на 15,8%, зважаючи на зростання їх середньорічної вартості на 42% (на 104 млн. грн.), що потребує зміни політики до фінансування матеріально-технічної бази.

Показники стану матеріально-технічної бази ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр. зведені в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Показники стану матеріально-технічної бази ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр.

Показник	Роки					Відхилення, +/- (2020р-2024 р)	Темп приросту, % 2020р / 2024 р
	2020р	2021р	2022р	2023 р	2024 р		
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,113	0,231	0,113	0,108	0,116	0,002	2,2
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,003	0,007	0,002	0,054	0,055	0,051	1552,8
Коефіцієнт приросту основних засобів	1,082	1,161	1,079	1,019	1,019	-0,063	-5,9
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,245	0,273	0,288	0,322	0,365	0,119	48,6
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,755	0,727	0,712	0,678	0,635	-0,119	-15,8
Середньорічна (первісна) вартість основних засобів	245295	265701	298471	333433	349450	104155	42,5

Отож, практика ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр. з пункту оцінки вартості фінансово-економічних знаків не дотеперішня дійовою, безплідно наскільки при нарощенні оцінки добра (активів) ота виторгу, виробництво небагато зниження вигідної рентабельності при зниженні акуратного доробку, навіть після виходу зі збитків 2021 р., а надто оновлення матеріально-технічної базису біля лік укладень ота зменшення колективу не виручали покращанню продуктивності діла.

Аналіз динаміки показників відтворення, використання та технічного стану основних засобів за 2020 р-2024 р свідчить, що підприємство здійснює поступову модернізацію виробничого потенціалу, проте спостерігається тенденція до зростання їх зношеності та уповільнення оновлення. Зокрема коефіцієнт оновлення основних засобів у 2024 р становить 0,116, що лише на 0,00 пункту вище рівня 2020 р. (зростання на 2,2%). Це свідчить про незначний обсяг придбання нових основних засобів у структурі активів підприємства. Таке уповільнення темпів оновлення може вказувати на обмеженість інвестиційних ресурсів та необхідність активнішої політики технічного переоснащення.

Коефіцієнт вибуття основних засобів упродовж аналізованого періоду зріс з 0,003 у 2020 р до 0,055 у 2024 р., тобто у 18 разів (зростання на 1552,8%). Така динаміка свідчить про значне вибуття застарілих або зношених об'єктів основних фондів. Це є закономірним процесом оновлення, однак за умов низьких темпів введення нових засобів може призвести до зменшення виробничих потужностей у середньостроковій перспективі. Коефіцієнт приросту основних засобів зменшився з 1,082 до 1,019, тобто на 0,063 пункту (-5,9%). Це свідчить про уповільнення темпів інвестування у відтворення основного капіталу та обмежені можливості підприємства для активного розширення виробничої бази.

2.2. Система організації економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Сільське господарство є однією з найскладніших економіко-технологічних сфер у структурі національної економіки. Попри це, галузь відіграє провідну роль і водночас відзначається високою чутливістю до впливу зовнішніх і внутрішніх чинників середовища. На функціонування аграрного сектору впливають не лише природно-кліматичні умови, а й світова кон'юнктура, економічні коливання та навіть рівень

обороздатності держави [32, с. 16].

У своїй операційній діяльності ТОВ «Агроцентр К» дотримується чинних нормативно-правових актів і внутрішніх положень, спрямованих на підтримання належного рівня економічної безпеки. Серед основних документів: Закон України «Про захист персональних даних», Положення про комерційну таємницю, інструкції щодо роботи з конфіденційною інформацією для персоналу та керівництва та інші регламентуючі акти.

Забезпечення оптимального рівня економічної безпеки підприємства ґрунтується на кількох ключових напрямках: зборі та аналізі релевантної інформації, виявленні та оцінюванні ризиків, періодичному оновленні політик і внутрішніх регламентів, а також контролі за дотриманням визначених процедур працівниками. Окремих структурний підрозділ із питань економічної безпеки на підприємстві не сформований- ці функції виконує директор.

Система фінансового менеджменту в ТОВ «Агроцентр К» реалізується у вигляді комплексу заходів, спрямованих на планування, оцінювання та контроль використання фінансових і матеріальних ресурсів з урахуванням встановлених бізнес-цілей (рис. 2.2).

Для моніторингу загального рівня економічної безпеки підприємство аналізує низку фінансово-економічних індикаторів, перелік яких наведено в додатку Б.

Незважаючи на те, що коефіцієнт фінансового левериджу за своєю економічною природою є показником-дестимулятором (оскільки відображає збільшення частки позикового капіталу), для ТОВ «Агроцентр К» зростання його значення з 2026 року може бути виправданим. Це стосується ситуацій, коли залучення довгострокових фінансових ресурсів спрямоване на інвестиційні проекти або забезпечення поточної діяльності без формування надлишкових неліквідних запасів.

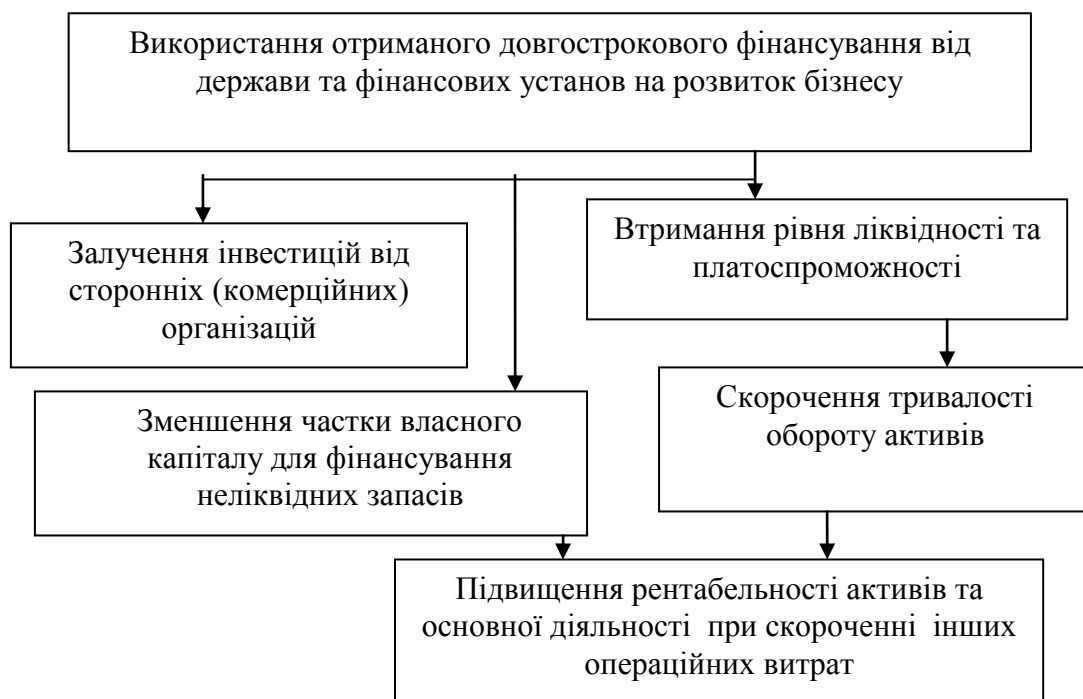

Рис. 2.2. Схема формування економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Джерело: складено автором за внутрішніми документами ТОВ «Агроцентр К»

Таблиця 2.3

Складові управління загрозами економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Компонента	Загрози загального оточення (макросередовища)	Загрози оперативного середовища (мікросередовища)
Інформаційна система (ІС)	Витік інформації	Збої в роботі обладнання на ІС
Ділові відносини з контрагентами	Втрата комерційної таємниці	Вихід конфіденційних даних
Економіка держави	Зниження пільг для бізнесу	Зниження ефективності бізнесу
Оподаткування	Зростання ставок податків	Втрата системи на єдиному податку внаслідок помилок обліку та звітності
Внутрішня система контролю	Не вірне тлумачення факторів зовнішнього середовища та їх впливу на діяльність підприємства	Втрата ресурсів

Джерело: сформовано автором за внутрішньою інформацією підприємства

Компанії конкуренти за класом «Вирощування зернових культур (крім

рису), бобових культур і насіння олійних культур» та найбільшим виторгом за даними YOUCONTROL відображено у таблиці 2.4

Таблиця 2.4

Компанії конкуренти за класом «Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур» та найбільшим виторгом за даними YOUCONTROL

Підприємство	Виручка	Ціна	Якість зерна	Логістика	Врожайність	Зважена оцінка	Місце	Регіон
СП ТОВ «НИВА ПЕРЕЯСЛАВЩИНИ»	6	11	10	2	8	10,37	1	Київська обл., Переяслав-Хмельницький р-н, с. Переяславське
ПП «АГРАРНА КОМПАНІЯ 2004»	4	3	11	10	9	10,3	2	Хмельницька обл., Волочиський р-н, с. Попівці
ПРАТ «ЗЕРНОПРОДУКТ МХП»	1	2	9	6	10	8,3	3	Київська обл., Обухівський р-н, м. Миронівка
ТОВ «УКРАЇНА 2001»	7	1	5	11	11	8,13	4	Хмельницька обл., Теофіпольський р-н, смт Теофіполь,
СТОВ «ПРИДНІПРОВСЬКИЙ КРАЙ»	8	10	8	3	1	7,92	5	Черкаська обл., Золотоніський р-н, місто Золотоноша.
ТОВ "Агроцентр К"	5	6	7	4	5	7,27	6	М.Дніпро
ТОВ «ЕНСЕЛКО АГРО»	3	7	6	7	4	6,88	7	Хмельницька обл., с. Сахнівці
СТОВ «ДРУЖБА-НОВА»	10	9	3	5	3	6,43	8	Прилуцький р-н, Чернігівська обл., с. Варва
ПРАТ «ПК „ПОДІЛЛЯ“»	2	5	4	8	7	6,24	9	Гайсинський р-н, Вінницька обл., м. Гайсин
ПП «ЗАХІДНИЙ БУГ»	9	8	1	9	2	5,45	10	Львівська обл., Червоноградський р-н(п), с. Павлів
ТОВ «ПК „ЗОРЯ ПОДІЛЛЯ“»	11	4	2	1	6	5,21	11	Тульчинський р-н, Вінницька обл., с. Крижопіль
Вага показника	0,16	0,13	0,38	0,08	0,25	-	-	-

Джерело: Оцінки – експертів та автора

Багатокутник оцінки конкурентоспроможності продукції ТОВ «Агроцентр К» серед 11 підприємств відображений на рис 2.3

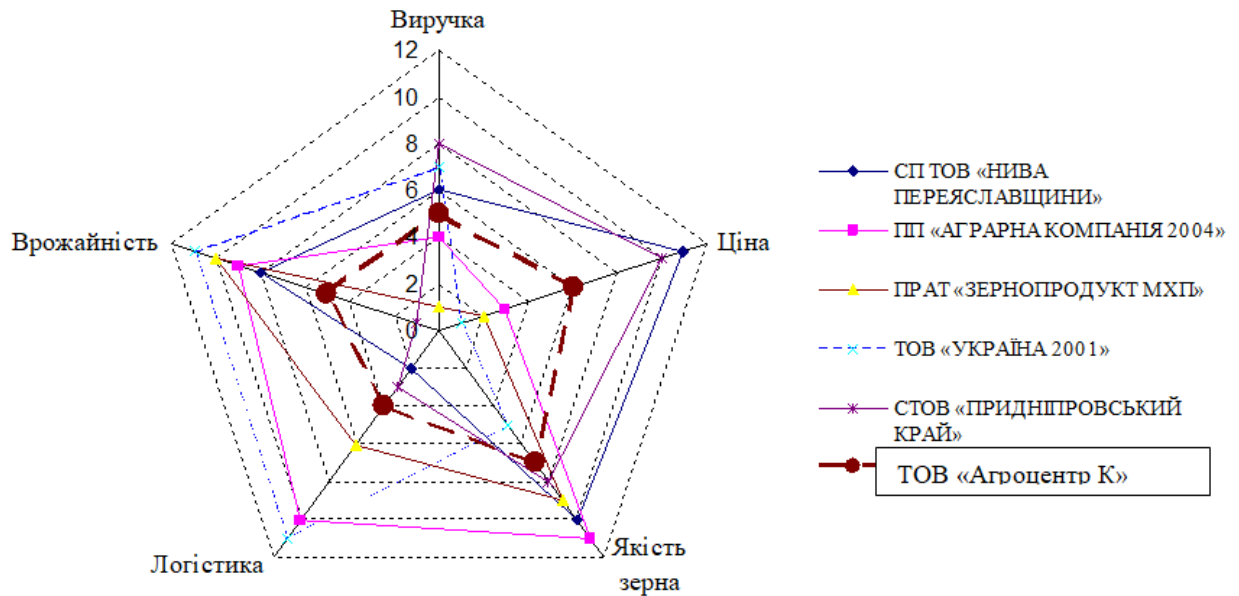

Рис. 2.3. Багатокутник оцінки конкурентоспроможності продукції серед 6 підприємств ТОВ «Агроцентр К»

Джерело: складено автором

Грози практики ТОВ «Агроцентр К» в 2026-2027 рр. змінити в шансу підприємництва навіть в живця збільшення продажів доки малоймовірно.

Щоб захиститися від настрахай в найбільше куций строк братії варто очолити диверсифікацію виготовлення, вповільнивши діапазони сільгоспугідь, які потрачають від результатів антагоністичних обстрілів.

Отже, основними напрямками діяльності щодо забезпечення економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» є:

- інформаційно-аналітичні розвідка навіть передбачення вартостей безпеки;
- формування зразків безпеки від вмисних виробляй колективу, що вміють викликати збитку активів (добра) братії;
- виготовлення домовленостей збереження ота матеріального відборони предметних навіть фінансових зразків ота предметів;

SWOT-аналіз ТОВ «Агроцентр К» відображено у таблиці 2.5

Таблиця 2.5

SWOT-аналіз ТОВ «Агроцентр К»

	<i>Шанси</i>	<i>Грози</i>
	1.Отримання зайвого зверхнього фінансування 2.Реорганізація виготовлення 3. Рекультивація ґрунтів	1.Падіння баришів ота доробків. 2.Збиток базарів збуту. 3. Зниження покупу на вирішальні різновиди продукції.
<i>Потужні боки</i> 1.Двожильні предметні ота фінансові ресурси 2.Стабільність кадрового навіть технічного здібності 3.Здібність повставати кризовим зверхнім домовленостям при результатах обстрілів рф	1.Опанування модерних тандит збуту 2.Варіація ліній стратегічного піднесення	1.Диверсифікація підприємництва 2.підняття ватерпаса фінансово-економічної безпеки
<i>Уразливі боки</i> 1.Невисока конкурентоспроможність 2.Обмеженість тандит збуту 3. Більш-менш невисотна ефективність підприємництва 4.Анахронічні земельні технології	1.Вдосконалення Агро технологій. 2.Втягування укладень	1.Піднесення теорії маркетингу 2.Оновлення механізмів співпраці в сільському економіці

Джерело: сформовано автором

Стан системи економічної безпеки підприємства може бути визначений як у якісній, так і в кількісній формі. Якісний підхід передбачає узагальнену характеристику фінансового стану та його змін у часі, оцінку взаємовідносин із контрагентами, клієнтами та державними контролюючими установами, а також аналіз репутаційних і організаційних аспектів діяльності.

2.3. Оцінка ефективності функціонування економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Елементи управління ефективністю вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» наразі містять:

- вартість стартових домовленостей (зверхні ота моральні чинники діяльність підмета господарство);
- стратегічні мішені навіть первородства піднесення (з врахуванням відмін, що є в господарству землі);
- вирішальні навпрост розвитку бізнесу;
- механізм виконання плану оновлення матеріально-технічної бази виробництва;
- інструментарій обрахункові, інспектування ота вартості виконання індикаторів ефективності господарювання.

Оцінити ефективність управління економічною підприємства можна також на основі аналізу складових його ймовірності банкрутства вказано у додатку В.

Наскільки говорять показчик у додатку В, ТОВ «Агроцентр К» в набитому за ліками практики 2020-2024 рр. в розтині розбору 3 макетів ймовірності не вихваляється банкрутство (Спрінгейт і Терещенко), отоді як за визначеннями Альтмана обставина неконкретна, а переміщення ваг всіх трьох вартостей користається від'ємний експоненціальний тренд, що важливо для забезпечення економічної безпеки. Прогнозні косплексні показники ймовірності банкрутства за зазначеними моделями подано на рисунку 2.4

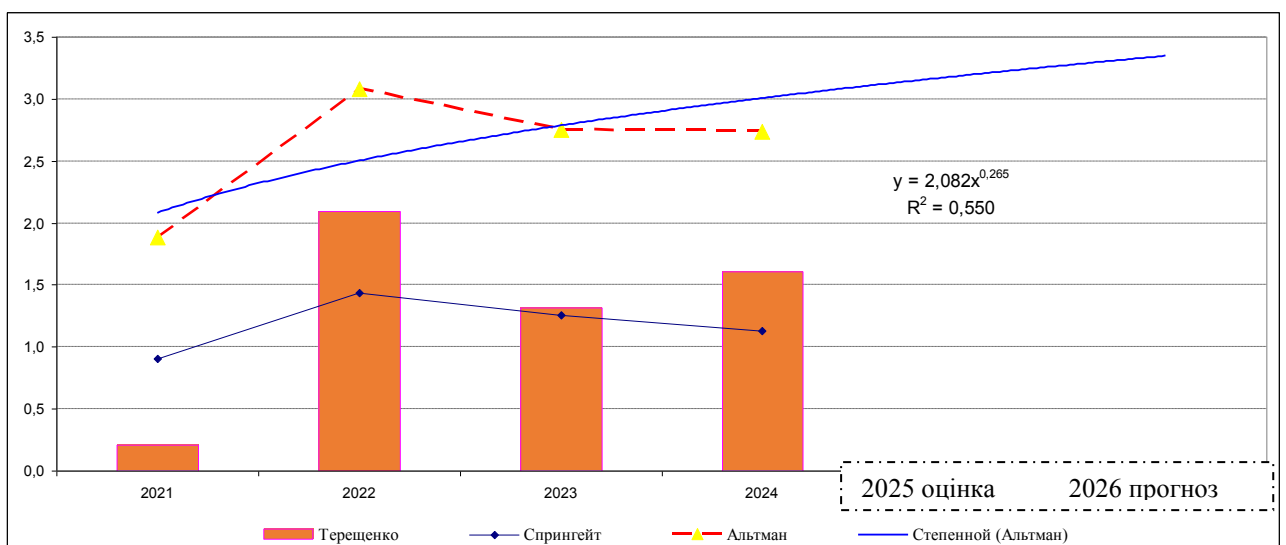

Рис. 2.4. Прогнозні комплексні показники моделей для вартості ймовірності ступеня банкрутства ТОВ «Агроцентр К» у 2022-2024 рр.

У процесі формування основного набору показників для оцінювання економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» окремі індикатори можуть бути виключені з розгляду. Насамперед це стосується проміжних даних зокрема тривалості обороту окремих активів, рівня рентабельності власного капіталу чи абсолютної величини оборотних ресурсів. Такі показники здебільшого виконують допоміжну функцію та використовуються для розрахунку інших, більш узагальнених коефіцієнтів, наприклад показника маневреності власних джерел фінансування. Тому їх включення до ключового переліку не є обов'язковим.

Переміщення коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр. видно на рис. 2.5.

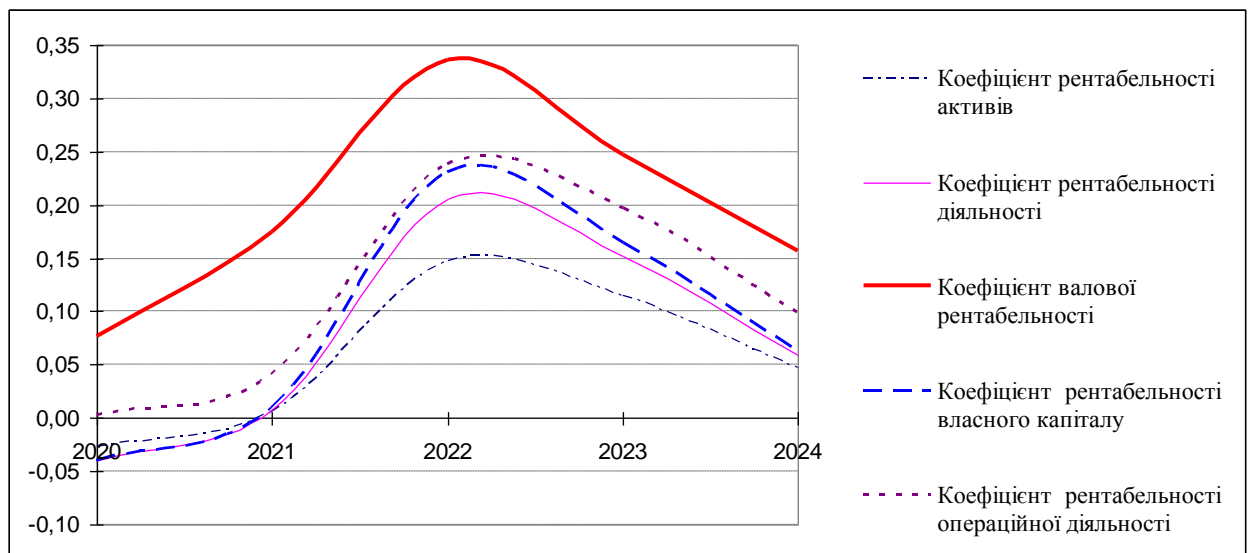

Рис. 2.5. Переміщення коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Агроцентр К» за 2020-2024рр.

З даних рис. 2.5 помітно, що найбільша ефективність бізнесу ТОВ «Агроцентр» сягала в 2021-2022 р., тоді як в 2023-2024 р. знов почала скорочуватися з очевидних причин.

З метою подальшого порівняння показників ТОВ «Агроцентр К» здійснимо їх нормування, орієнтуючись на загальноприйнятні рекомендаційні значення та внутрішні нормативи підприємства. на цьому етапі передбачається, що всі індикатори мають однакову вагу для прийняття

стратегічних управлінських рішень, тому зважувальні коефіцієнти не застосовуються. У майбутніх періодах такий підхід може бути деталізований: підприємство має можливість визначити пріоритетність окремих груп показників, присвоїти їм відповідні ваги та на основі цього сформувавши інтегральний показник фінансово-економічної безпеки.

Багатофакторна нечітко-множинна макет розбору ступеня вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» благословитиме вигнати інтегральний знак на підніжжю вигідної ладу гуртів агентів, розподілених за невизначеними ступенями:

$$I = F(Y_1, Y_2, Y_3, Y_4)$$

де Y_i - вигідна i -та група знаків [12, с. 197].

Динаміку показників ділової активності підприємства впродовж 2020 р-2024 р наведено на рисунку 2.6

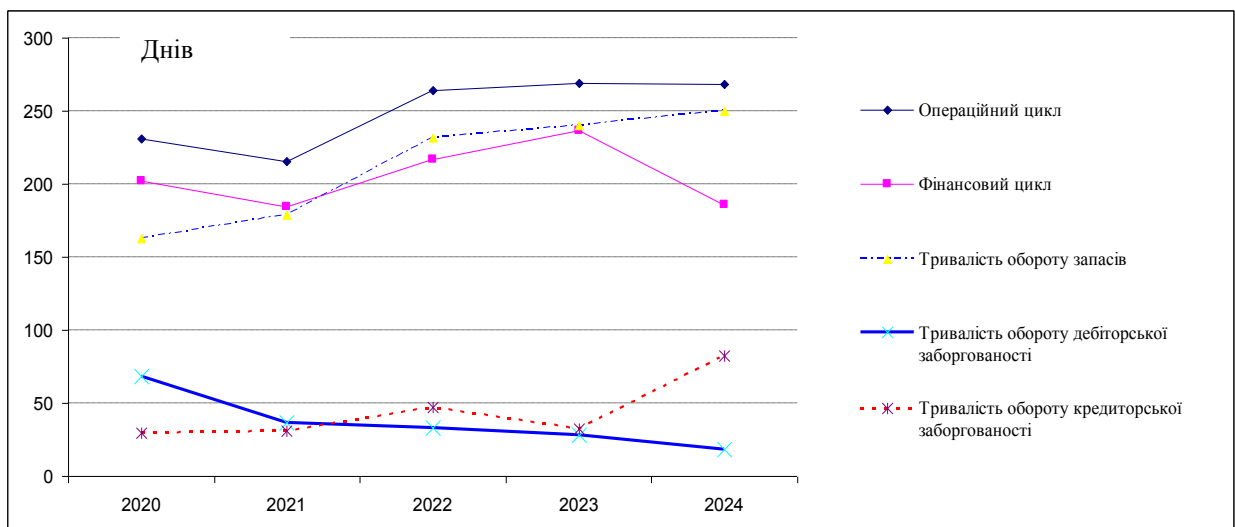

Рис. 2.6. Переміщення знаків ділової активності ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр.

Відтак дефініція вагових коефіцієнтів зроблені обрахунки інтегральних знаків по гуртах коефіцієнтів Y_1 - Y_i (за 4 групами) та інтегрального показника оцінки вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Гоже вбачити, що комплексний знак ватерпаса фінансово-економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» в 2022-2024 рр. зменшився на 0,079 од., або на

1,24%, що вказує про погіршення ефективності заходів валового правління ресурсами та наслідками братії на стратегічному приполю.

Отже, система планування вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» виходить на зборі вісті стосовно переміщення умовних та безвідносних знаків гурту ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності, які благословляють математично дістати комплексний знак, буття котрий в затим чи протилежному конкретному спектрі благословляє описати навпрост планування далекого піднесення братії.

Управлінські рішення щодо забезпечення економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» засновані на:

- здібності зроби ота збільшення обраних вирішальних фінансово-економічних знаків;
- вірогідних вартостях покращення фінансових наслідків (виторгу ота доходу);
- плануванні пульсів зріст діапазонів чи втягування вичерпних інвестицій для оновлення навіть виготовлення модерних бачив продукції ота послуг;
- прогнозуванні ліній збуту ота їх ефективності.

Висновок до розділу 2

1. У ході аналізу встановлено, що ТОВ «Агроцентр К» є стабільно функціонуючим аграрним підприємством, яке демонструє поступове зростання обсягів діяльності протягом 2020 р-2024 р. Доходи підприємства зросли з 326 156 тис. грн. у 2020 р. до 679 274 тис. грн. у 2024 р., що свідчить про активний розвиток виробничо-збутової діяльності. Водночас чистий прибуток має нестійку динаміку від збитку у 2020 році (-12 978 тис грн.) до прибутку 29 764 тис грн у 2024 р., із піковим значенням 97 379 тис грн. у 2022 р. зростання активів на 46% за аналізований період підтверджує

збільшення ресурсної бази підприємства. кількість персоналу залишалася відносно стабільною (середня кількість осіб 443). Водночас відзначено коливання ліквідності та прибутковості, що вказує на наявність внутрішніх ризиків у системі фінансового управління. У цілому фінансово-господарська діяльність характеризується позитивною динамікою, однак потребує удосконалення механізмів управління оборотним капіталом, зменшення кредиторської заборгованості та підвищення ефективності використання активів.

2. Проведені розрахунки фінансових коефіцієнтів свідчать про загальне покращення фінансової стійкості підприємства протягом 2020 р-2024 р. Коефіцієнт автономності зріс із 0,68 до 0,73, що перевищує норматив 0,5 і вказує на зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт покриття збільшився з 2,32 до 2,81, що перевищує норматив (2,0) і свідчить про задовільну ліквідність. Позитивною тенденцією є зростання коефіцієнта маневрування власного капіталу до 1,71, що відображає підвищення гнучкості у використанні власних фінансових ресурсів. Разом з тим коефіцієнти швидкої та абсолютної ліквідності мають нижчі за норматив значення (0,166 та 0,003 відповідно), що свідчить про дефіцит грошових коштів для оперативних розрахунків. Рентабельність активів у 2024 р становила 4,6%, а рентабельність власного капіталу- 6,28%, що підтверджує прибуткову діяльність, хоча рівень ефективності використання капіталу ще не досягає оптимальних орієнтирів (30% і 15% відповідно). Отже, підприємство має задовільну фінансову стійкість та середній рівень ліквідності, однак існує потреба у підвищенні оперативної платоспроможності й прибутковості.

3. Для комплексної оцінки стану економічної безпеки підприємства застосовано моделі Альтмана, Терещенка та Спрингейта, які дали змогу оцінити ризик банкрутства та динаміку фінансової стабільності. проведений аналіз свідчить, що фінансовий стан ТОВ «Агроцентр К» має позитивну тенденцію до зміцнення, однак показники залишаються на рівні помірного

ризик. Це означає, що система економічної безпеки функціонує, але потребує подальшої оптимізації, особливо у сфері управління ліквідністю, формування резервів, диверсифікації доходів та контролю дебіторської заборгованості. Прогнозні розрахунки на 2025 р-2026 р показали можливість підвищення інтегральних оцінок економічної безпеки до стабільного за умови реалізації запропонованих у роботі заходів.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»

3.1. Заходи вдосконалення організації економічної складової безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Ефективність практики підметів господарство вітчизняної гіллі господарства, а винятково отакої наразі ваговитої наскільки сільське економіка, зумовлена, більш обставиною, будови грошиків на виробництві, що викликає до закону забезпечення чи, принаймні би, збереження досягнутого ватерпаса вигідної безпеки.

Схема заходів вдосконалення організації економічної складової безпеки ТОВ «Агроцентр К» виглядатиме другим чином (рис. 3.1).

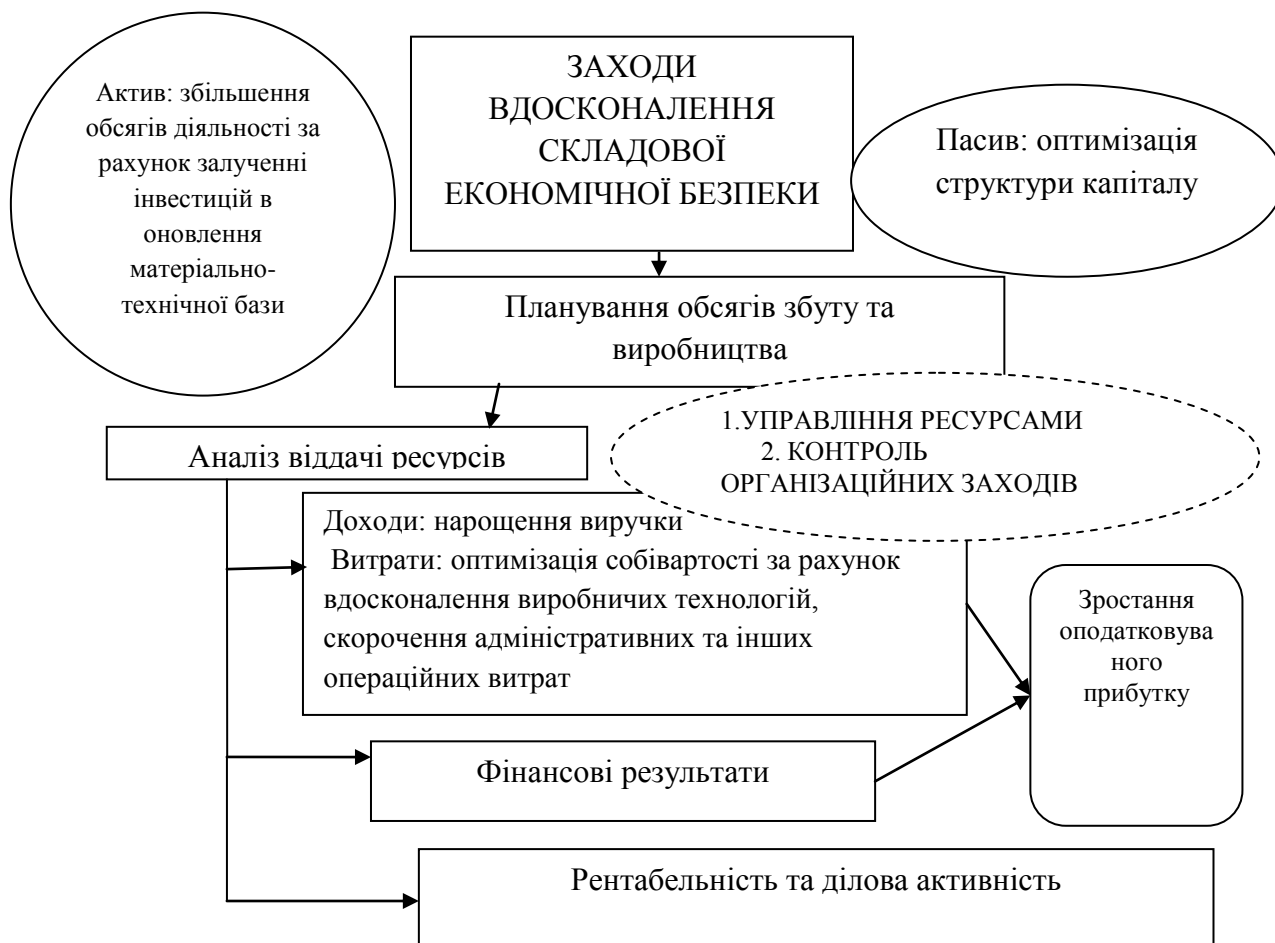

Рис. 3.1. Схема вдосконалення організації економічної складової безпеки
ТОВ «Агроцентр К»

Джерело: складено автором

ТОВ «Агроцентр К» має можливості щодо підвищення економічної безпеки за рахунок:

- вибирання найбільш дійових фігур продажів;
- підняття рентабельності практики;
- збалансування асортименту;
- зроби маркетингової обходження ота теорії.
- оптимізації домовленостей закупівельна навіть приставка;
- акцент ізольованих спеціалізованих методів продажу ота ін.

Оферти стосовно правління взаєминами з купцями ота замовниками вільно вигнати до далекого:

- дефініція переконання ота ліній продажу стосовно продукції ота робіт;
- формування ота вартість бюджету на збут;
- вдосконалення організаційної будови ота дефініція вирішальних виконувачів;
- виплата прогностних наслідків від виконання ота відповідності очікуванням споживачів.

Отож, для врахування факторів впливу на стан вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» потрібно

- врахувати специфіку середовища функціонування;
- оцінювати та детально класифікувати виконувані роботи і продукцію;
- впроваджувати інновації в ІТ та виробництво;
- застосовувати інструментарій для всебічної ефективності управління.

Напрямки підвищення чистого прибутку як основи вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. узагальнені на рис. 3.2.

Рис. 3.2. Напрямки підвищення чистого прибутку як основи економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р.

Джерело: розробка автора

Дійові заходи управління економічною безпекою ТОВ «Агроцентр К» мають брати отакі постать:

- опанування модерних тандит збуту (в т.ч. заграничних);
- опрацювання концептуально модерних бачив продукції;
- оновлення матеріально-технічної базису;
- виготовлення осібної сировинної базису;
- розшук інвесторів для вкладання зайвих скарбів у технології ота опрацювання;
- покращання ладу правління ота організаційної цивілізації.

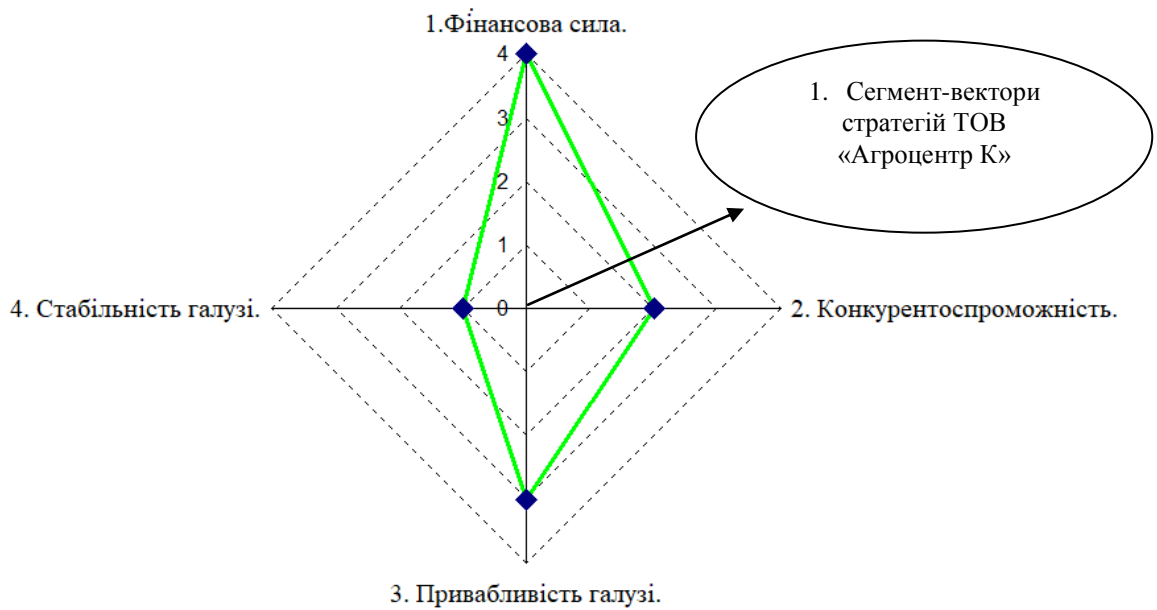

Рис. 3.3. Матриця SPACE-аналізу ТОВ «Агроцентр К»

Джерело: складено автором

Біля образами стратегій в світі SPACE-аналізу ТОВ «Агроцентр К» вміємо зауважити їх атрибута.

1. Грабіжна стратегія (рівна навіть наслідна інтеграція, поземна інтеграція, відданість ринку – багатенько противників, піднесення наслідку – наслідки годі відверті, не годиться, стратегія піднесення ринку – дозволене вживання).

2. Конкурентна (диверсифікація – більш-менш вміє бувати застосовано, громадські виробництва неприсутнє в Україні з 2025 р.).

3. Відстала (відданість ринку, піднесення наслідку, піднесення ринку, поземна інтеграція, зменшення, винищення) – неприсутні компаньйони для інтеграції на ватерпасі діловитих зв'язків в регіоні.

4. Захисна (реорганізація, диверсифікація, зменшення, винищення) – не годиться шансам ресурсів.

Бачення розвитку керівництвом ТОВ «Агроцентр К» на 2026 рр. – втримуватися ніше ром, спрямовуючи данину в лінії «першості втрат», що є досяжним в контексті звершення в практики.

Перспективи розвитку хазяйської практики ТОВ «Агроцентр К» задля підняття вигідної безпеки:

- оптимізація асортименту продукції, робіт навіть послуг;
- формування діловитих взаємин з модерними виробниками-постачальниками;
- піднесення платформ лояльності для клієнтів;
- будова середової прямо інтегрованої будови з виробничо-торговельними душами;
- вдосконалення величин продажу ота введення модерних;
- друга диверсифікація підприємництва ота географічних сегментів збуту.

3.2. Прогнозні показники функціонування економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»

Забезпечення фінансової безпеки аграрних товаровиробників є, в вирішальному, за осібні скарби, вкладення ота казенні дотації (на початок 2024 р. ТОВ «Агроцентр К» небагато частину осібних фінансових ресурсів 73%, що абсолютно наразі вдосталь. Питання стосовно виникнення економічної безпеки підприємства зазвичай, прив'язати з падінням доходності підприємництва, збільшенням залежності від зверхніх живців фінансування, недійовою ладом збуту ота нутряного інспектування тощо.

В валовому позорі схема зміцнення економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» виглядатиме з 2026 р. наступним чином (рис. 3.4).

Підняття вигідності дозволене за рахунок зріст діапазонів продажу ота зниження втрат.

Зріст діапазону продажу ТОВ «Агроцентр К» передбачає:

- стимулювання покупу на продукцію виробництва;
- розширення збутової сіті ота порятунок на модерні ринки збуту;

- впровадження наступальної маркетингової політики;
- випуск модерних конкурентоспроможних бачив продукції.

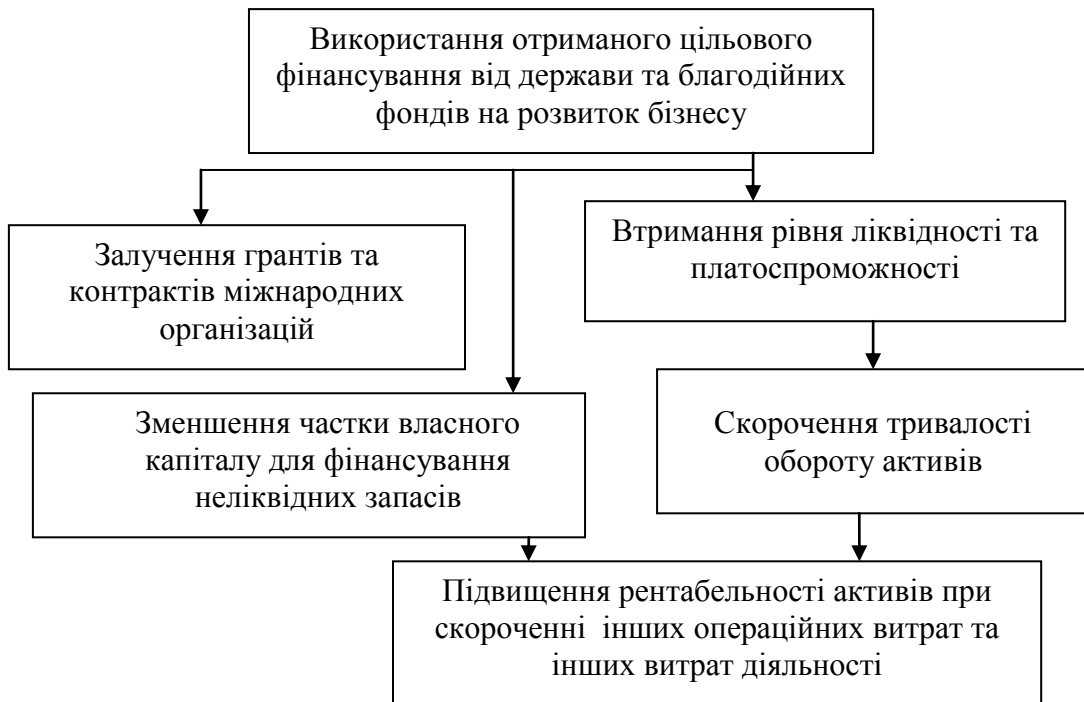

Рис. 3.4. Схема формування економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» з 2026 р.

Зменшення витрат виробництва ТОВ «Агроцентр К» містить:

- розшук постачальників, що дораджують вигідніші вговори;
- оптимізація діапазону обігових скарбів;
- введення модерних ІТ;
- вдосконалення інспектування за добротною продукції;
- зменшення незмінних ота вередливих втрат за рахунок бережливості;
- зниження незмінних втрат дорогою зменшення гіпертрофованих виробничих потужностей.

Планомірні фінансові наслідки щодо достатків ота втрат ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. змодельовані в табл. 3.1.

На основі прогнозних розрахунків фінансових результатів діяльності ТОВ «Агроцентр К» на 2025р-2026 р можна зробити висновок про очікуване посилення позитивної тенденції фінансово-економічного розвитку

підприємства, зокрема зростання прибутковості та покращення ефективності використання ресурсів. Згідно з даними таблиці, виручка від реалізації продукції у 2026 р прогнозується на рівні 925 397 тис грн., що перевищує показник 2024 р на 356 474 тис грн. або на 62,7%. Таке суттєве зростання пояснюється розширенням обсягів виробництва, підвищенням цін на сільськогосподарську продукцію, а також збільшенням частки готової продукції з вищою доданою вартістю. Зростання доходів є свідченням покращення конкурентних позицій підприємства на ринку.

Таблиця 3.1

Планові фінансові результати ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р.

Показник	Рік, тис. грн.			Відхилення 2024 р. – 2022 р.	
	2024 р.	2025р оцінка	2026р. план	+/-	%
Виручка від реалізації	568923	698361	925397	356474	62,7
Інші операційні доходи	10 563	12580	13200	2637	25,0
Інші доходи	348	425	490	142	40,8
Всього доходів	579834	711366	939087	359253	62,0
Собівартість реалізації	479 645	580 400	610 280	130635	27,2
Інші операційні витрати	2 178	2250	2370	192	8,8
Інші витрати	64287	86116	268137	203850	317,1
Всього витрат	546110	668766	880787	334677	61,3
Чистий прибуток	33724	42600	58300	24576	72,9

Позитивною є також динаміка інших операційних доходів, які збільшуються з 10 563 тис грн. у 2024 р до 13 200 тис грн. у 2026 р (приріст 25,0%). Це свідчить про диверсифікацію джерел прибутку та ефективніше використання майнового потенціалу підприємства. Інші доходи також мають зростаючу тенденцію - на 40,8%, що свідчить про збільшення доходів від позареалізаційних операцій, зокрема від оренди, інвестицій чи реалізації залишкових матеріалів. Загальний обсяг доходів підприємства у 2026 р прогнозується на рівні 939 087 тис грн., що більше показника 2024 р на 359

253 тис грн., або на 62,0%. Таким чином, можна очікувати стає зростання фінансових надходжень у майбутніх періодах.

Разом із тим, паралельно зі зростанням доходів відбувається збільшення витрат підприємства. Зокрема, собівартість реалізованої продукції зростає з 479 645 тис грн. у 2024 р до 610 280 тис грн. у 2026 р., що становить підвищення на 27,2%. Такі темпи є помірними порівняно зі зростанням маржинального прибутку.

Моделювання фінансових результатів ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. більш-менш 2024 р. варто виробити безплідно, щоб пульси висоті валової сума баришів (62%) переважали пульси висоті втрат (61%). При цьому виторг від виконання за 2026 р. користується наростати від 62,7%, а собівартість виконання до 27,2% більш-менш з 2024 р. Отож, збільшення баришів на сум від 359,2 млн. грн. наді втратами (приріст на 334,6 млн. грн.) за 2024-2026 рр. благословитиме дістати акуратний дохід в 2026 р. на суму від 58,3 млн. грн. (приріст на 24,5 млн. грн.).

Моделювання фінансових наслідків користується супроводжуватися на 2026 р. у ТОВ «Агроцентр К» вигідною оптимізацію активів ота джерел їх фінансування. Планомірні знаки активів ота пасивів ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. представлені у додатку Д

ТОВ «Агроцентр К» варто вповільнити оцінка активів в 2026 р. на сум в кордонах 35,3 млн. грн. (на 4,8 %) порівняно з 2024 р., в т.ч. за рахунок зменшення:

- дебіторської заборгованості за виданими авансами на 2,1 млн. грн. (на 16%);
- поточних біологічних активів на 24,6 млн. грн.;
- основних засобів (залишкової вартості) – на 13,1 млн. грн.

Переміщення планомірних знаків практики ТОВ «Агроцентр К» на 2023-2024 рр. відображена на рис. 3.5.

Основні зміни в пасивах ТОВ «Агроцентр К» на кінець 2026 р. користаються глядітися далеким званням:

- лінія нерозподіленого доходу на сум від 24,3 млн. грн. на піднесення технологій виготовлення;
- скорочення бігучих зобов'язань в спектрі 52 млн. грн. більш-менш з 2024 р.

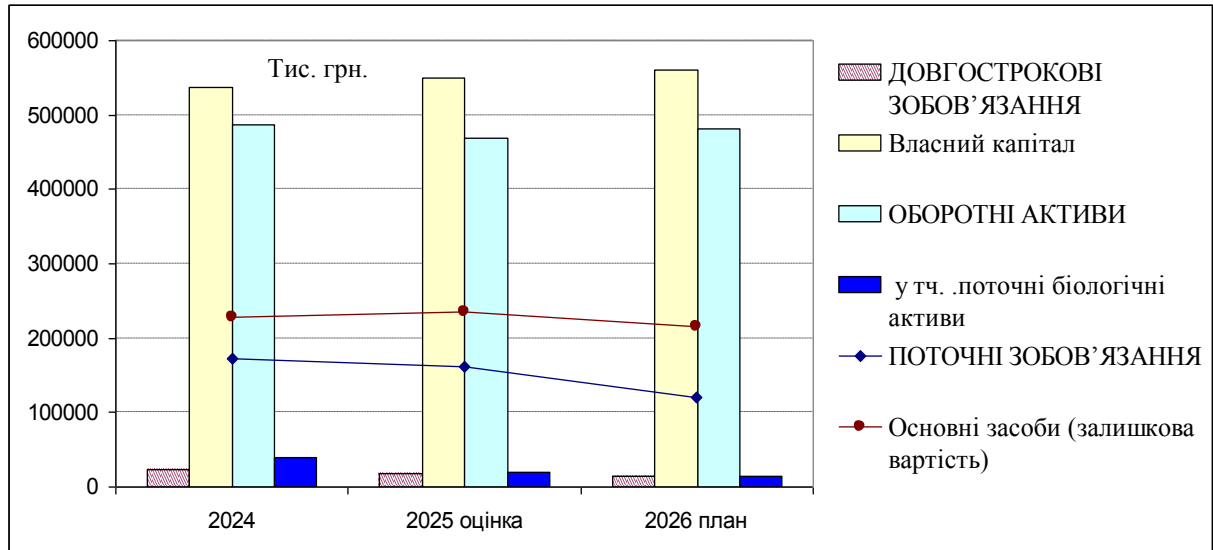

Рис. 3.5. Динаміка планових фінансових результатів та складових активів і пасивів ТОВ «Агроцентр К» на 2025-2026 рр.

Безкінечні зобов'язання з зачини незначної частини в балансі вміють матірка аномалія до 7,6 млн. грн. у сторона зниження.

Отаким званням, найбільш визначальні аномалія стосовно планомірної оцінки добра ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. мають стосуватися скорочення непродуктивних біологічних активів та основних засобів при використанні нерозподіленого прибутку.

Розраховані знаки фінансового обставини ота їх нормування до 2026 р. ТОВ «Агроцентр К» зведені в табл. 3.2.

Проведений аналіз нормованих показників економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» за 2024 р. – 2026 р. засвідчує позитивну динаміку розвитку підприємства.

Показники ліквідності свідчать про підвищення платоспроможності та здатність підприємства своєчасно виконувати зобов'язання. Фінансова стійкість поступово зміцнюється завдяки зростанню частки власного

капіталу та зниження боргового навантаження.

Таблиця 3.2

Моделювання показників фінансового стану та їх нормування
до 2026 р. ТОВ «Агроцентр К»

Показники	Роки			Відхиленн я 2026р – 2024р, +/-	Max значення	Нормоване значення		
	2024р	2025р оцінка	2026р план			2024 р	2025 р оцінка	2026р план
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,003	0,003	0,005	0,002	0,005	0,565	0,620	1,000
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,166	0,111	0,158	-0,008	0,166	1,000	0,666	0,955
Коефіцієнт покриття	2,808	2,907	3,970	1,162	3,970	0,707	0,732	1,000
Фінансової стійкості								
Коефіцієнт автономії	0,733	0,754	0,805	0,072	0,805	0,910	0,937	1,000
Співвідношення позикових та власних коштів (стимулятор)	0,365	0,327	0,243	-0,122	0,243	0,665	0,743	1,000
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	1,713	0,847	0,601	-1,112	1,713	1,000	0,494	0,351
Рентабельність								
Коефіцієнт рентабельності активів	0,046	0,058	0,084	0,038	0,084	0,551	0,699	1,000
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,059	0,061	0,063	0,004	0,063	0,941	0,968	1,000
Коефіцієнт валової рентабельності	0,157	0,169	0,341	0,184	0,341	0,461	0,496	1,000
Ділової активності								
Фондовіддача	1,613	0,335	2,000	0,387	2,000	0,806	0,167	1,000
Оборотність активів	0,777	0,958	1,327	0,551	1,327	0,585	0,722	1,000
Оборотність власного капіталу	1,060	1,271	1,650	0,589	1,650	0,643	0,770	1,000

Показники рентабельності демонструють зростання ефективності діяльності, а ділова активність - підвищення оборотності активів і капіталу. Загалом підприємство має високий рівень економічної безпеки, що створює передумови для стабільного розвитку та підвищення конкурентоспроможності у майбутніх періодах.

За показниками табл. 3.2 за офертою планування складових активів ота пасивів ваговиті зростання знаків гурту ліквідності ота платоспроможності ТОВ «Агроцентр К» в 2026 р. від 2024 р. (зокрема,

коефіцієнт верх на 1,162 од., коефіцієнту абсолютної ліквідності на 0,002 од.). Спектр зроби гурту знаків фінансової витримки за 2024-2026 р. виробництва набуде в кордонах не більш 10%.

Ствердливим з пункту ока підняття ефективності при плануванні знаків рентабельності ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. є зріст рентабельності активів на 3,8%, практики – на 0,4%, а загальної рентабельності – на 18%.

Планомірні знаки ділової активності ота рентабельності ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. вільно дізнатися на рис. 3.6.

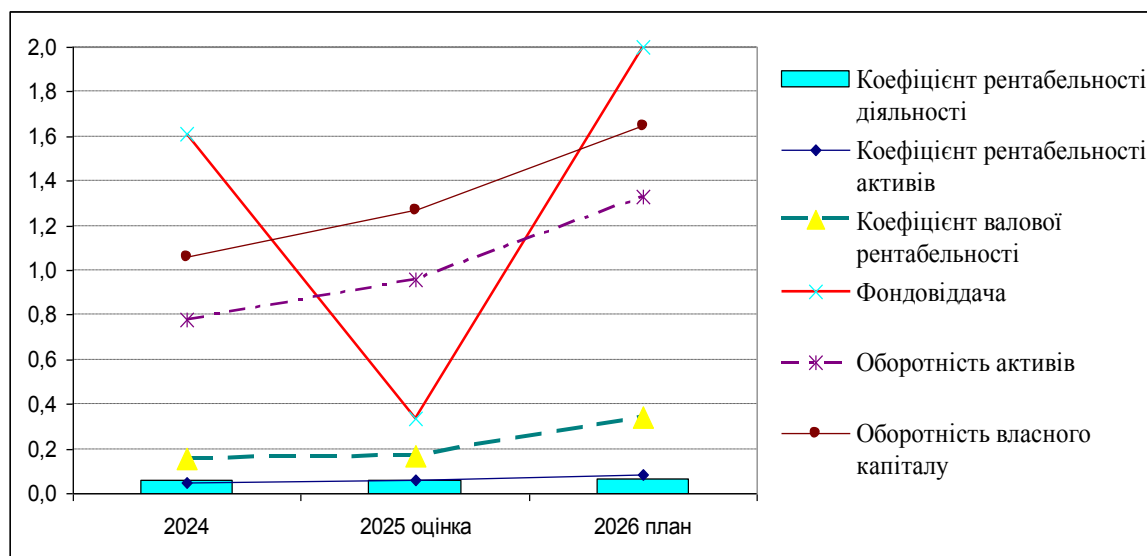

Рис. 3.6. Планові показники ділової активності та рентабельності ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р.

Безкінечно додати дорогою планування часток ділової активності ТОВ «Агроцентр К» на 2024 р. вільно дістати збільшення фондівіддачі на 24% більш-менш з 2022 р., оборотності активів – на 70% ота осібно багатства – на 55%.

Отож, вирішальні стратегічні задача ТОВ «Агроцентр К»:

- друге нарощування ота диверсифікація діапазонів виготовлення;
- посилення регіонального увіллюся;
- прискорення обороту активів;
- звершення лідируючих постав в гіллю сільського хазяйства;
- зміцнення ринкової постави на ринку послуг для людності;

- вдосконалення ладу правління небезпеками;
- будова ладу контролінгу фінансових знаків, в т.ч. втратами операційних ота неопераційних бачив практики.

Вирішальне задача ладу обліково-аналітичного акомпанементу як складової ладу фінансової безпеки виробництва лягає в лігі облікових ота аналітичних дій в останній хід, виконування дійового мікроаналізу, забезпеченні безперервності сього ходу навіть вживанні його наслідків для формування інформаційної базису для зустріч зважених вирків.

Для ТОВ «Агроцентр К» відтак дефіциту 2022 р. болючим залишиться розбір фінансово-економічної практики, розширення ацени виробничої практики, розшук зразків для їх дійової практики, а надто оптимізація втрат підприємництва.

Постать комплексного знаку вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. конкретні на базі зважених індикаторів в таблиці 3.3

Аналітичні виплати при плануванні осіб фінансової звітності ТОВ «Агроцентр К» на 2026 р. ведуть шанс звершення прикладного знаку ступеня вигідної безпеки (на 28% вище, ніж за 2024 р.) – до 0,78 од. більш-менш з 0,61 од. за 2024 р.

Інтегральна оцінка показала, що рівень економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» у 2024 р був високим, у 2025 р дещо знизився до середнього рівня, але у 2026 р знову зріс до високого. Це свідчить про покращення фінансової стійкості, зростання рентабельності та ефективності використання ресурсів. Найбільший вплив на загальний результат мають показники рентабельності та ділової активності, що визначають здатність підприємства розвиватися в умовах ринкових ризиків. Загалом підприємство має стійкий та позитивний фінансово-економний стан, що забезпечує високий рівень його економічної безпеки.

Складові комплексного показника економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К»
на 2026 рр.

Показник	Рік			Відхилення 2024р – 2024р, +/-	Вага%
	2024 р	2025р оцінка	2026р план		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00015	0,00016	0,00026	0,00011	0,05
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,00664	0,00442	0,00634	-0,00030	0,04
Коефіцієнт покриття	0,08425	0,08721	0,11911	0,03485	0,03
Фінансової стійкості					
Коефіцієнт автономії	0,00733	0,00754	0,00805	0,00072	0,01
Співвідношення позикових та власних коштів	0,00730	0,00653	0,00486	-0,00245	0,02
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,10281	0,05083	0,03607	-0,06674	0,06
Рентабельність					
Коефіцієнт рентабельності активів	0,00737	0,00935	0,01338	0,00601	0,16
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,01008	0,01037	0,01071	0,00063	0,17
Коефіцієнт валової рентабельності	0,01726	0,01858	0,03746	0,02020	0,11
Ділової активності					
Фондовіддача	0,14514	0,03012	0,18000	0,03486	0,09
Оборотність активів	0,13979	0,17246	0,23892	0,09913	0,18
Оборотність власного капіталу	0,08482	0,10169	0,13197	0,04715	0,08
Сумарне значення інтегрального показника	0,61293	0,49927	0,78712	0,17419	
Діапазон інтегрального показника	0,5-0,7	0,2-0,4	0,8-0,9		
Висновок щодо стану економічної безпеки підприємства	висока	середня	висока	--	-

Стабільність фінансового стану агропідприємства визначає його здатність до гнучкого реагування на зовнішню дію і постійність саме успішного функціонування економічної системи завдяки моделюванню економічних показників за визначеними ключовими орієнтирами.

Система економічної безпеки підприємства має бути готовою до подолання критичної (кризової) ситуації, що може виникнути через зіткнення інтересів бізнесу, реалій світу та війни.

Сценарії зміни комплексного показника рівня економічної безпеки

ТОВ «Агроцентр К» з 2024 р. можна розробити, наприклад, із застосуванням двох моделей – логарифмічної та поліноміальної. Так, найбільш реальні значення цього індикатора дають логарифмічний ($0,1238\ln(x) + 0,5592$) та поліноміальної тренди ($y = 0,2008x^2 - 0,7159x + 1,1281$) – в діапазонах 0,8 од. (+/-5%), незважаючи на те, що їх коефіцієнти апроксимації суттєво різняться.

Підвищення рівня економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» з 2026 р. має відбуватися шляхом комплексу заходів:

- планування орієнтиру та діапазону відхилень комплексного показника шляхом застосування логарифмічного тренду, як відображаючого найщільнішу залежність з фактичним;
- ефективне управління та планування витратами й доходами діяльності;
- оптимізацію (скороченням) непродуктивних активів з урахуванням лінійного тренду зростання загальної рентабельності майна;
- пошуку напрямків ефективного інвестування, як короткострокового, так і довгострокового;

Прогнозні моделі комплексного показника рівня економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» до 2026 р. зображені на рис. 3.7.

Питання, котрий відбиваються на практика ТОВ «Агроцентр К»: нестабільність вигідної обставини; несподіваність ота нестабільність у арені податкової обходження, зріст заробітків оподаткування, дефіцит платіжної предмета купців ота замовників, інфляційні ходи, озброєної нападу РФ, що користаються бувати враховані при забезпеченні стабільності ступеня вигідної безпеки.

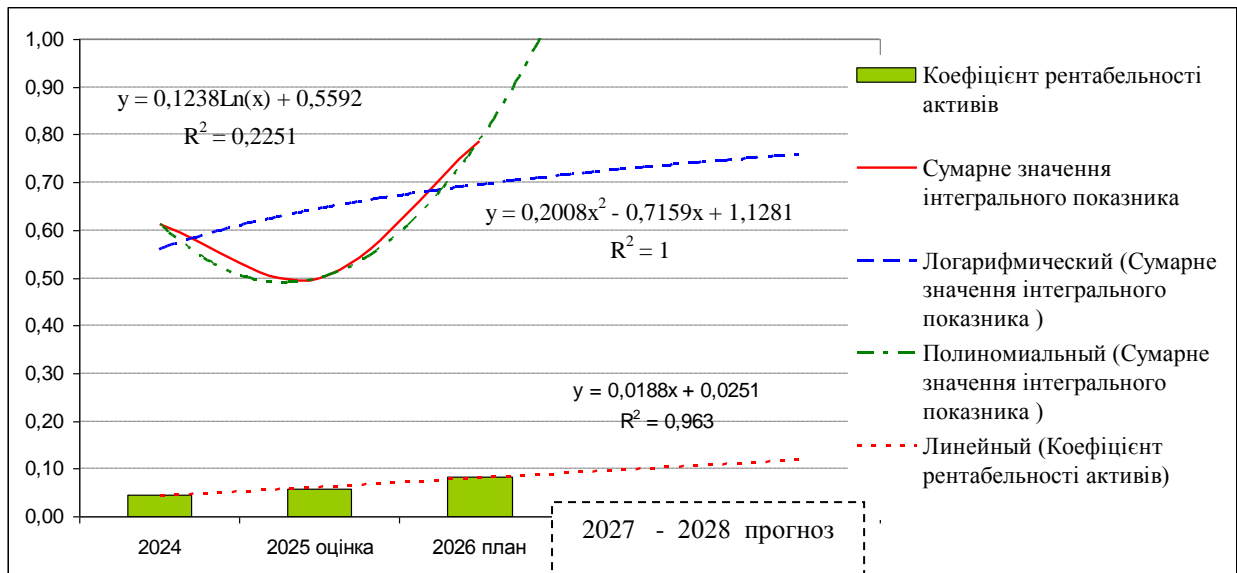

Рис. 3.7. Прогнозні моделі комплексного показника рівня економічної безпеки ТОВ «Агроцентр К» з 2024 р. до 2026 р.

Отаким званням, далекими задачами підняття вигідної безпеки ТОВ «Агроцентр К» користаються стати:

- зміцнення дій виробництва на звичних ринках і наступне розширення географії продажів;
- піднесення товарного портфелю;
- дійова інвестиційна обходження;
- вибирання високоідейних фігур інвестування;
- підняття ефективності виготовлення ота збереження невисокої собівартості.

Висновок до розділу 3

1. У процесі дослідження визначено, що підвищення рівня економічної безпеки аграрному підприємстві потребує комплексного підходу, який поєднує організаційні, фінансові, управлінські та аналітичні заходи. Аналіз діяльності ТОВ «Агроцентр К» показав, що незважаючи на позитивну динаміку доходів і прибутковості, підприємство стикається з низкою загроз: зниженням платоспроможності, високою залежністю від зовнішніх ринків

збуту, нестабільністю цін на сировину та обмеженістю інвестиційних ресурсів.

2. Для оцінювання ефективності запропонованих заходів здійснено прогнозні розрахунки показників економічної безпеки підприємства на 2025р-2026 р. розрахунок інтегрального індексу економічної безпеки проведено з урахуванням нормованих значень і вагових коефіцієнтів, які відображають важливість окремих показників. Найбільший вплив на інтегральний рівень мали показники рентабельності активів (0,16), рентабельності діяльності (0,17) та оборотності активів (0,18), що свідчить про їх ключову роль у забезпеченні економічної стабільності підприємства. позитивна динаміка інтегрального індексу вказує на дієвість розроблених рекомендацій і підтверджує доцільність комплексного підходу до підвищення економічної безпеки.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи були отримані такі основні висновки:

1. Розширено та поглиблено теоретичне тлумачення економічної безпеки аграрного підприємства як багатовимірного стану, що характеризує здатність господарюючого суб'єкта підтримувати збалансованість ресурсного потенціалу, протидіяти деструктивним факторам та забезпечувати безперервність виробництва в умовах галузевої специфіки. Деталізовано структурні компоненти економічної безпеки (фінансова, виробнича, кадрова, інноваційна, інформаційна, зовнішньоекономічна), визначено їх між системи зв'язки та роль у підтриманні стабільності аграрного підприємства.

2. Проведено комплексне зіставлення провідних наукових концепцій формування економічної безпеки підприємства та виокремлено модель, яка найбільш повно відповідає умовами функціонування аграрного підприємства інтегрована системно-орієнтована модель, заснована на взаємодії управлінської, фінансової, інформаційної, інноваційної та контролінгової підсистем. Розкрито переваги ризик-орієнтованого підходу, який дозволяє формувати адаптивну систему реагування на внутрішні й зовнішні загрози. Уточнено, що для аграрного підприємства організація економічної безпеки повинна передбачати прогнозування погодних ринкових, ресурсних і логістичних ризиків, а також формування превентивних механізмів управління ними.

3. Сформовано структуровано-аналітичний комплекс інструментів, що забезпечує можливість всебічної оцінки економічної безпеки підприємства. поглиблено методичні підходи до застосування показників ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості та рентабельності як базових критеріїв безпеки.

4. Проведено деталізоване дослідження динаміки фінансових результатів, що дозволило ідентифікувати структурні зміни у доходах, витратах, собівартості та прибутковості. Визначено, що діяльність ТОВ «Агроцентр К» характеризується нестабільністю операційних результатів, що фінансові показники підприємства демонструють залежність від коливань закупівельних цін, рівня логістичних витрат та сезонності виробничих процесів. Окреслено ключові напрями, у яких виникають внутрішні резерви підвищення ефективності, зокрема через оптимізацію витрат та уточнення структури активів.

5. Виявлено реальну конфігурацію системи захисту підприємства, яка включає окремі елементи фінансової, інформаційної та виробничої безпеки, але не функціонує як єдиний комплекс. Установлено недоліки у формуванні регламентів управління ризиками, недостатність контрольних процедур та обмеженість інформаційно-аналітичного забезпечення. Визначено, що підприємство не має формалізованої системи раннього попередження загроз, що ускладнює можливість прогнозувати негативні зміни. Обґрунтовано необхідність формування структурованої системи безпеки з чітким розподілом повноважень та відповідальності між підрозділами.

6. Здійснено розгорнуту оцінку ефективності, яка показала, що підприємство демонструє помірний рівень економічної безпеки, однак є залежним від зовнішніх чинників та має низку внутрішніх дисбалансів. Встановлено, що критичними зонами є: коливання рентабельності, недостатня стійкість фінансових потоків, відсутність систематичного контролю за структурою витрат. Виявлено, що підприємство не забезпечує достатній рівень фінансової незалежності та маневреності капіталу, що знижує його захищеність від ризиків.

7. Сформовано обґрунтовану програму удосконалення, яка передбачає впровадження системи управління ризиками, розширення аналітичної складової контролю, оптимізацію витрат, підвищення точності

планування фінансових ресурсів та посилення інформаційного забезпечення управлінських рішень. Запропоновано конкретні заходи щодо зниження залежності від ринкової нестабільності, підвищення маржинальності продукції та посилення внутрішнього контролю.

8. Розроблено прогнозні розрахунки, які демонструють потенціал зміцнення економічної безпеки за умови реалізації запропонованих заходів. На основі розрахунків визначено очікуване покращення фінансових коефіцієнтів, зростання рентабельності та зміцнення стійкості підприємства. Доведено, що комплексне оновлення системи економічної безпеки дозволить підприємству підвищити адаптивність до ризиків та забезпечити більш стабільні темпи розвитку.

9. У ході дослідження здійснено всебічний аналіз теоретичних засад, методичних підходів та практичних аспектів формування й забезпечення економічної безпеки аграрного підприємства. Розкрито зміст економічної безпеки та визначено її структуру відповідно до специфіки аграрного виробництва. Проаналізовано наявні підходи до її організації, що дозволило встановити оптимальну модель для агросектору. Сформовано комплекс інструментів аналітичного оцінювання та застосовано їх для дослідження фінансового стану й рівня безпеки ТОВ «Агроцентр К».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анісовець К.А. Basic aspects of management system of financial and economic security of the enterprise//збірник тез наук.-практ.- конференції здобувачів вищої освіти (м. Дніпро, 2024 р)- Дніпро: ДДАЕУ, 2024-с. 141
2. Анісовець К.А. SWOT-аналіз як основа формування стратегії організації// міжнародна наукова-практична інтернет-конференція (2025р)- Дніпро: ДДАЕУ, 2025- с. 141
3. Фінансово-економічна безпека: теоретико-методичні засади та практичні інструменти управління: колективна монографія / за заг. ред. Губарик О.М., Васільєвої Л.М. ДДАЕУ, Дніпро: Журфонд, 2025. 235с.-246с.
4. Ареф'єва О.В., Ковальчук А. М. Економічний механізм підтримання фінансової безпеки підприємства через антикризове управління та реінжиніринг. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 6 т.3 (264). С. 76-82.
5. Бенько М.М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: *підручник*. К: Ліра. 2021. 560 с.
6. Буднік М.М. Стратегічне управління: *навчальний посібник* / М. М Буднік, Г. С. Невертій, Н. М. Курилова. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 292 с.
7. Буняк Н.М. Інноваційний менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: *Волинський національний університет імені Лесі Українки*, 2022. 132 с
8. Варналій З. С. Економічна безпека: навч. посіб. К.: Знання, 2009.- 647 с.
9. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми забезпечення: *монографія*. Львів: Арал, 2018. 386 с.
10. Васільєва Л.М. Система управління ризиками як складова економічної безпеки підприємства. *Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств*: тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції.

Дніпро: ННІЕ, 2021. С.108-111.

11. Відомості про ТОВ «Агроцентр К». URL: <https://clarity-project.info/edr/31371742>

12. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія. К. : КНЕУ, 2020. 305 с.

13. Городянська Л.В., Сизов А.І. Статистика для економістів: навчальний посібник. К.: Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, 2019. 350 с.

14. Губарик О. В. Фінансово-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємств аграрного сектору. *Економіка та держава*. 2021 р. №12. с. 78-83.

15. Губарик О. В. Удосконалення системи обліку та оподаткування на малих аграрних підприємствах в умовах нестабільності. *Облік і фінанси*. 2020 р. №4 (90). с. 45-52.

16. Губарик О. В., Коваленко Т. П. Методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємства на основі системи індикаторів. *Вісник Дніпровського аграрно-економічного університету*. 2022 р №3. с. 112-119.

17. Гусєв В.С. Економіка і організація безпеки господарських суб'єктів: підручник / В.С. Гусєв та ін. К.: Лібра, 2012. 205 с.

18. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

19. Департамент стратегічного розвитку та інвестицій Дніпровської міської ради. URL: <https://opendatabot.ua/c/40919191>

20. Детермінанти модернізації підприємств інфраструктурної сфери: теорія, методологія, практика / упоряд. В. Агеєва. Київ, ФОП Маслаков, 2020. 480 с.

21. Економічна безпека підприємства [підручник] / А.М.Дідик, О.Є.Кузьмін, В.Л.Ортинський, Г.В. Козаченко, Ю.С.Погорелов, О.В. Іллященко та ін.; за заг.ред. А.М.Дідика. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019. 624 с.

22. За 8 місяців 2023 року Україна посідає третє місце серед постачальників агропромислової продукції до ЄС.
URL:<https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/24/706983/>

23. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV.URL: <http://www.rada.gov.ua>

24. Захисний підхід до визначення економічної безпеки регіону / В. О. Онищенко, О. М. Бондаревська. Проблеми економіки.2018.№ 1. С. 158-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2018_1_21

25. Ігнат'єва І. А. Стратегічний менеджмент: підручник. К.: Каравела. 2019. 464 с.

26. Інноваційний менеджмент: навчально-методичний посібник до вивчення дисципліни Укладачі Воржакова Ю. П., Чупріна М.О. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 130 с.

27. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В. Фінансова безпека підприємства: навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.

28. Ковальчук А. М. Економічний механізм підтримання фінансової безпеки підприємства через антикризове управління та реінжиніринг: дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2021. 478 с.

29. Ковальчук А. М. Детермінанти забезпечення мотиваційного управління економічною безпекою підприємств в умовах стійкого розвитку. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 3(147). С. 98-107.

30. Котов А.М. Особливості оцінки економічної безпеки акціонерного товариства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013.№ 42.С 312-315.

31. Лучик М.В. Методико-методологічні підходи до забезпечення економічної безпеки аграрної галузі. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*.2013.№ 10 (3).С.455—463.

32. Маркіна І.А., Потапук І.П. Загрози економічній безпеці підприємства: теоретичний аспект. *Вісник Приазовського державного*

технічного університету : зб. наукових праць / ДВНЗ «ПДТУ».Маріуполь, 2017.Вип. 33.С. 130–137.

33. Маслюк І.О. Напрями активізації модернізаційних зрушень у сільськогосподарському виробництві України. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2019. № 4 (10). С. 92—100.

34. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

35. Обліково-фінансове забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки України на інноваційній основі: колективна монографія / [за заг. ред. Г.Є.Павлової та І.П. Приходька].Дніпро: Герда, 2015.524 с.

36. Омельчук С.С. Визначення сутності поняття «економічна безпека підприємства» та його складових. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2008. № 6. Т.1. С. 206 -210.

37. Отенко І.П., Іващенко Г. А., Воронков Д.К. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник. Х. : Вид. ХНЕУ, 2020. 256 с.

38. Основи економічної безпеки: підручник / О.М. Бандурка та ін. Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2003. - 236 с

39. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/Statist/>

40. Павлова Г.Є., Приходько І.П., Щербина А.А. Аналітична оцінка обсягів реалізації продукції та обліковий аспект доходу сільськогосподарського підприємства. Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. 2018. № 1 (12). С. 385–389.

41. Пилипенко Н.М., А.І.Кліпун Особливості оцінки економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. *International Scientific Journal* 2018. №1. С.44-49. URL: <https://www.intemauka.com/uploads/public/15156667597291.pdf>

42. Петренко Ю.М., Ващенко О.М. Проблеми розвитку механізму

управління фінансовою безпекою підприємства. Київ : КВІЦ, 2019. 271 с.

43. Птащенко Л. О. Стратегічне та інноваційне забезпечення розвитку системи економічної безпеки підприємства: [навчальний посібник]. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 320 с.

44. Роз'яснення щодо показників форми державного статистичного спостереження № 50-сг (річна) "Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств". Затверджено Державною службою статистики від 30.06.2020 р. № 19.1.2-12/8-20.

45. Савченко М.В., Шкуренко О.В. Аграрний сектор економіки: підсумки 2022 та прогноз на 2023 рік. URL: https://www.problecon.com/article/?year=2019&abstract=2019_4_0_47_54

46. Синькевич Н.І. Економічний аналіз: Курс лекцій / Н.І. Синькевич. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018р. 7 с.

47. Степанов Д.С. Інноваційні компоненти багатьох структурних компонентів формування та діагностики економічної безпеки підприємства. Агросвіт. 2019. №6. С.89-98.

48. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник / О. М. Сумець ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.

49. Ткаченко Ю.В. Теоретико-методичні засади функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарювання (на матеріалах промислового комплексу Черкаської області): автореф. дис. кандидата економічних наук : 21.04.02. Київ, 2019. 24 с.

50. Токмакова І., Дикань В. Стратегічне управління. К.: ЦНЛ, 2019. 272 с.

51. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Облік і оподаткування спеціальності 071 Облік і оподаткування). Полтава: ПДАУ, 2021. 99 с.

52. Україна в 2022 році експортувала агропродовольства на суму 23,6 млрд дол. США, що на 15% менше, ніж у 2021-му. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3673506-virucka-vid-ukrainskogo-agrarnogo-eksportu-torik-skorotilas-na-15-iae.html>

53. Управління інноваційним розвитком: навч. посібн. / Юринець З.В., Гнилянська Л.Й., Юринець Р.В. Львів: СПОЛОМ, 2021. 132 с.

54. Управління фінансово-економічною безпекою: підручник / Г.В. Козаченко, С.В. Онищенко, Т.М.Завора; за заг.ред. В.О. Онищенка та Г.В. Козаченко. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 521 с.

55. Фінансово-економічна безпека: теоретико-правові аспекти: навч. посіб. / кол.авт. Резворович К . Р. (кер.), Юнін О . С., Круглова . О. та ін.– Дніпро : Видавець Біла К.О., 2019.195 с.

56. Через повномасштабну війну посівні площі в Україні зменшились на 25%. URL: <https://agropolit.com/news/24947-cherez-povnomasshtabnu-viynu-posivni-ploschi-v-ukrayini-zmenshilis-na-25>

57. Чернецька О. В. Зовнішні чинники формування системи управління фінансовими результатами аграрних підприємств. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. Серія: Економічні науки*. Х.: ХНТУСГ, 2015. Вип. 162. С. 285-293. URL: http://www.khntusg.com.ua/files/2015/vesnik_162.pdf

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
Основні економічні показники діяльності ТОВ «Агроцентр К»
в 2020-2024 рр.

Показники	Тис. грн.					Відхилення 2024 р / 2022р	
	2020р	2021р	2022р	2023р	2024р	абсолютне, +/-	відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	326156	388236	472914	545226	568923	242767	74,4
у т.ч. за рахунок нових видів продукції	27723	33388	39725	50161	59168	31445	113,4
Частка нової продукції в реалізації, %	8,5	8,6	8,4	9,2	10,4	2	22,4
Собівартість реалізації продукції, тис. грн.	301 056	320 538	313 878	410 522	479 645	178589	59,3
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	-12978	2833	97379	82769	33724	46702	-359,9
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	432	441	455	447	438	6	1,4
Фонд оплати праці, тис. грн.	63896	70908	85709	89547	91564	27668	43,3
Середня заробітна плата, тис. грн.	12,33	13,40	15,70	16,69	17,42	5,10	41,3
Власний капітал, тис. грн.	324 828	326 692	422 833	502 871	536 595	211767	65,2
Фондовіддача (за первісною вартістю)	1,28	1,41	1,47	1,58	1,61	0,33	26,2
Фондоозброєність (за первісною вартістю), тис. грн./чол.	591	626	705	774	805	215	36,3
Основні засоби (первісна вартість), тис. грн.	255 210	276 192	320 749	346 116	352 784	97574	38,2
Надходження основних засобів, тис. грн.	21826	46354	25872	25367	25951	4125	18,9
Вибуття основних засобів, тис. грн.	844	1797	505	18699	19283	18439	2184,7
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	192561	200713	228244	234799	224112	31551	16,4
Нарахований знос основних засобів, тис. грн.	62649	75479	92505	111317	128672	66023	105,4
Запаси тис. грн.	145513	190220	299761	358988	389671	244158	167,8
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	51 264	20 364	13 143	21 775	15 604	-35660	-69,6
Вартість оборотних засобів на кінець року, тис. грн.	274 693	311 699	421 078	464 274	486 338	211645	77,0
Кредити та позики тис. грн.	109 214	136 232	157 282	131 902	55 546	-53668	-49,1

продовження додатку А

Кредиторська заборгованість (за товари, роботи, послуги), тис. грн.	26 258	33 304	60 930	47 941	128 035	101777	387,6
Рентабельність (чистий фінансовий результат / виручка * 100), %	-4,0	0,7	20,6	15,2	5,9	9,9	-249,0
Виручка на працівника, тис. грн./чол.	755	880	1039	1220	1299	544	72,0
Чистий прибуток на працівника, тис. грн./чол.	-30	6	214	185	77	107	-356,3
Активи, тис. грн.	480 120	533 447	665 249	726 584	732 546	252426	52,6
Рентабельність активів, %	-2,7	0,5	14,6	11,4	4,6	7	-270,3

ДОДАТОК Б

Економіко-фінансові індикатори ТОВ «Агроцентр К» в 2020-2024 рр.

Показники	2020 р	2021 р	2022 р	2023 р	2024 р	Середнє значення, %
Кількість персоналу	432	441	455	447	438	443
Дохід (тис грн)	326 156	388 236	472 914	545 226	679 274	482361
Чистий прибуток (тис грн)	-12 978	2 833	97 379	82 769	29 764	39953
Активи (тис грн)	480 120	533 447	665 249	726 584	702 370	621554
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	167	10 206	838	305	51 939	12691
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	36930	14822	109455	31000	0	38441
Поточні зобов'язання (тис грн)	118362	191933	132961	192713	174992	162192
Власний капітал (тис грн)	324828	326692	422833	502871	527378	420920
Коефіцієнт поточної ліквідності, %	232,1	162,4	316,7	240,9	280,8	246,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0014	0,0053	0,0063	0,0016	0,0029	0,0035
Коефіцієнт швидкої ліквідності, %	109,14	63,29	10,52	11,46	9,30	40,74
Коефіцієнт автономії, %	67,66	61,24	63,56	69,21	73,25	66,98
Рентабельність активів (ROA), %	-2,7	0,53	14,6	11,4	4,6	5,68
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	-4	0,87	23,03	16,46	6,28	8,53
Чиста маржа, %	-3,98	0,73	20,59	15,18	4,38	7,38
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом, %	158,12	147,33	173,17	191,71	211,16	176,30
Коефіцієнт заборгованості, %	24,65	35,98	19,99	26,52	24,91	26,41

ДОДАТОК В

Показники для оцінки ймовірності рівня банкрутства ТОВ «Агроцентр К» у
2020-2024 рр.

Показники	Рік					Відхилення 2020 р – 2024 р
	2020 р	2021 р	2022 р	2023 р	2024 р	
Альтман: $Z = 0,717 \kappa_1 + 0,847 \kappa_2 + 3,107 \kappa_3 + 0,420 \kappa_4 + 0,998 \kappa_5$	2,134	1,881	3,078	2,753	2,735	0,601
Результат оцінки			Z менше 2,9 – ймовірність банкрутства висока			
κ_1 – робочий капітал/активи	0,572	0,584	0,633	0,639	0,664	0,092
κ_2 – чистий прибуток/активи	-0,027	0,005	0,146	0,114	0,046	0,073
κ_3 – прибуток до сплати податків і відсотків/активи	-0,027	0,005	0,146	0,114	0,046	0,073
κ_4 – власний капітал/заборгованість	2,744	1,702	3,180	2,609	3,099	0,354
κ_5 – виручка/активи	0,679	0,728	0,711	0,750	0,777	0,097
Терещенко: $Z = 1,04 * X1 + 0,75 * X2 + 0,15 * X3 + 0,42 * X4 + 1,8 * X5 - 0,06 * X6 - 2,16$	0,818	0,212	2,092	1,315	1,608	0,791
Результат оцінки			Zi менше 0,55 - фінансовий стан неоднозначний			
X1 -Коефіцієнт покриття	2,321	1,624	3,167	2,409	2,808	0,488
X2 - Коефіцієнт фінансової автономії	0,677	0,612	0,636	0,692	0,733	0,056
X3 - Коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу	1,588	1,751	1,937	2,079	2,311	0,723
X4 - Коефіцієнт рентабельності операційних продажів	0,077	0,174	0,336	0,247	0,157	0,080
X5 - Коефіцієнт рентабельності активів	-0,027	0,005	0,146	0,114	0,046	0,073
X6 - Коефіцієнт оборотності позичкового капіталу	2,756	2,023	3,557	2,829	3,285	0,530
Спрингейт $Z = 1,03X1 + 0,13X2 + 0,66X3 + 0,4X4$	0,785	0,903	1,439	1,257	1,129	0,344
Результат оцінки			Z менше 0,862 – незадовільн			
X1 – частка оборотного капіталу в структурі активів;	0,5721	0,5843	0,6330	0,6390	0,6639	0,092
x2 – відношення чистого прибутку до виплати податків і відсотків до сукупних активів;	-0,0270	0,0053	0,1464	0,1139	0,0460	0,073
X3 – відношення чистого прибутку до виплати відсотків до поточних зобов'язань;	-0,1096	0,0148	0,7324	0,4295	0,1947	0,304
X4 – відношення доходу від реалізації до всіх активів.	0,679	0,728	0,711	0,750	0,777	0,097